

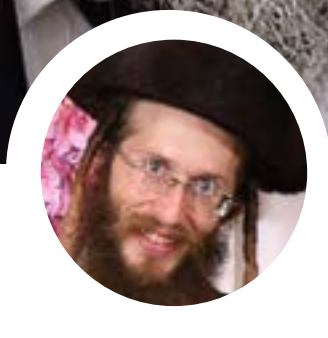
פרשת כי תשא, תשפ"ב

שאלתי את מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל: "איך הרבה זוכר הכל?"

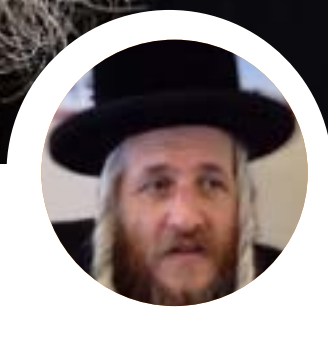
אין לי כלום, בחיצוניות אני מסודר, יש לי הכל, אבל בפנים, בלב שלי, יש חלל ריק. וואקום!

/// עמוד 16

הרגשתי שאני לא מסוגל אפילו להתחיל להשפיע וכאן הגיעה ההפתעה..

/// עמוד 9

אמא שיש לה יותר ילדים צריכה לעמוד הרבה יותר זמן בהדלקת נרות

/// עמוד 7

הלכתי לאמו של מרן רבי חיים קנייבסקי שליט"א, והצעתי באזניה את הרעיון הנפלא

/// עמוד 2

**הלכתי לאמו
של מרן
רבי חיים
קנייבסקי
שליט"א,
והצעתי
באזניה
את הרעיון
הנפלא**

הגה"צ רבי אריה שכטר זצ"ל בסיפור מיוחד על גדולי ישראל

רבי ניסים פנה אלי בבקשה להשיג שישים אלף לירות עבור המגרש, נתתי לו את כספי הקרן וקיבלתי בתמורה את שתי הדירות שעמדו כנכס מניב פרות לטובת היתומים.

ידעתי שאמו של רבי חיים קשורה עד מאד לבנה יחידה, ושיערתי שהיא רוצה שיגור בקרבתה. כמו כן, ראיתי את הדוחק בדירתו של רבי חיים. אמרתי לרבנית בת-שבע ע"ה, שאני רוצה להעבירם לדירה עליה אני ממונה מתוקף תפקידי כנאמן הקרן, ויש לי נדיב שמוכן להשלים את הפרש המחיר בין שתי הדירות שמסתכם בשמונת אלפים לירות.

אך הרבנית הצדקת בת שבע סירבה והסבירה: "גובה הדירה שלנו הוא שלושה מטרים ורבע. הדירות החדשות נמוכות בצורה משמעותית. פה יש לבעלי אויר נפלא המעניק לו שלווה נפש בלימוד תורה, אני יודעת אם בדירה שאתה מציע יהיה אויר כזה נפלא, ואם יהיה לו קשה ללמוד כמו שהוא לומד היום, אני מוכנה!"

הלכתי לאמו של רבי חיים, והצעתי באזניה את הרעיון הנפלא, אך היא התחמקה ואמרה שאם יתנו לשם כך סכום גדול כזה, אולי יהיה זה על חשבון עניים אחרים. ניסיתי לשכנעה בדרכים מגוונות, ואף הצעתי להשיג לתורם הלואה נוחה, כדי שיוכל להחזיר מאה לירות בכל חודש, וכך אין חשש שיקפח אחרים. אולם הרבנית הוסיפה שזו לא עצה טובה עבור אותו תורם לתת סכום כה גדול לאדם אחד, כשהוא יכול לחלקו לנוקמים רבים.

לאחר כמה תירוצים, היא ענתה את תשובתה, שלמדה אותי בעליל עד כמה רגישותם ואהבתם של גדולי ישראל לכל אחד מישראל: "יש אברכים רבים שלהם אותו מספר ילדים כשל בני, והם גרים בדירה קטנה כמו רבי חיים, ובכל זאת הם מסתדרים! אם תהיה לרבי חיים דירה גדולה יותר, אולי דירתם של אותם אברכים תהיה לפתע צרה להם..."

מרגש ומחייב לראות, לאלו דרגות של עדינות הנפש אפשר להגיע. זוהי אהבת ישראל אמיתית! זהירות דקה מן הדקה שלא לגרום צער לזולת!

בימי הפורים נחדד את רגישותנו לזולת, נשפר את התנהגותנו, וננהג בעין טובה ובאחזה בחברינו, וכך נכניע את עמלק ונזכה לגאולה שלמה בקרוב.

(מתוך 'אריה שאג' - פורים / פסח)

גדולי ישראל מחשבים את כל הליכותיהם, עד לדקויות שאין עין אנושית מסוגלת להבחין בהם ולהבינם.

הורי זכו להיות דבוקים במשפחתו של הסטייפלר זצ"ל ולסייע להם. מרן הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א הוא בנו היחיד של מרן הקהילות יעקב זצוק"ל.

כולל "חזון איש" בנה בנין ברחוב רשב"ם, מעל מגורי הסטייפלר, כדי שמהכספים שישולמו כשכר דירה, יוכלו לשלם את חובות הכולל.

בנוסף לזה רכש הכולל מגרש ברחוב רשב"ם 12, ובנו בו בנין. הם מכרו את הדירות בדמי מפתח, או השכירו אותן בתוספת הנחה משמעותית, בתנאי שהדיירים לא ישתמשו ברדיו, ובשבת לא ישתמשו בחשמל ובמים.

באותו זמן, הגאון רבי נסים קרליץ (שליט"א) זצ"ל פנה אלי וסיפר לי שיש מגרש ברשב"ם 10, שמחירו שמונים אלף לירות. וחסרים לו שישים אלף. הוא ביקש ממני למצוא אדם שישלים את החסר, ויקבל בתמורה שתי דירות במחיר עלות בבנין שייבנה.

שאלתי אותו: "כמה רווחים יישארו לכולל לאחר ההנחה הגדולה הכוללת ומכירת שתי דירות במחיר עלות?"

תשובתו הבהירה החדירה בי השקפה טהורה והבנה אמיתית: "אזור זה עדיין ריק ושומם, בעתיד יבנו פה עוד ועוד בניינים. התושבים הראשונים הם הקובעים את צביונו הרחני של האזור. אם נקפיד לאכלס את האזור בתושבים שאינם משתמשים בחשמל ובמים בשבת, ואינם מאזינים לרדיו, תהיה פה שכונה ערכית מבחינה רוחנית. כדי להצליח בכך משתלם לי למכור את הדירות כמעט ללא רווחים..."

בסופו של דבר, משום כבודו של הסטייפלר, אישרה העירייה לבנות שתי דירות מתחת לעמודי התמיכה של הבניין. האחת עבור הסטייפלר והשניה עבור בתו האלמנה הרבנית ברום שתחי'.

הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א גר בדירה קטנה במיוחד, בת שני חדרים. ילדיו ישנו בצפיפות ובדוחק במיטות מתקפלות, בחדר שכל כתליו מכוסים בארונות ספרים. לאותו חדר ספרים דחוק, בו ישנו הילדים, היו מגיעים בכל לילה נערים תושבי הסביבה, שלמדו עם רבי חיים גמרא מהשעה שתים וחצי עד תפילת ותיקין, כאשר האור הדולק וקול הלימוד אינו מפריע למנוחת הילדים. וכך הם סיימו יחדיו בכל שנה את הש"ס.

באותה תקופה שימשתי כנאמן קרן של שני יתומים צעירים. הקרן הסתכמה בשישים אלף לירות. כשהגאון

שאלתי
את מרן
הגרי"ש
אלישיב
זצ"ל:

איך הרבה
זוכר הכל?"

הגאון רבי בן-ציון קוק שליט"א על התשובה המדהימה של מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל

באחד הימים ישבתי עם תלמיד רבינו, הג"ר בן-ציון קוק שליט"א "שמועה גונבה לאזני", אמרתי לו, "כי זכות נפלה בידך לשמוע מרבינו 'מהלך' בשיעורו של היסח הדעת בלימוד".

רבי בן ציון- ננער כמי שהלמו רעם - - -

כוונתך למה שאמר לי רבינו על ענין היסח הדעת בלימוד?

את הסיפור הזה לא מספרים סתם כך!

בכלל, יש להשתדל מאד לא לספרו בתיכפופ. סיפור מסוג זה מותר לספר רק פעם בחצי שנה או פעם בשנה...

אין זה עוד מעשה!

לאמיתו של דבר, אין להגדיר זאת כ"סיפור" או כ"מעשה"!

הגדרה זו מפחיתה מעוצמתה האדירה של ההתרחשות!

הדברים הללו הם יסוד החיים!

יסוד התורה!

יסוד גדלותו של רבינו!!!

כדי לשמוע את הדברים הללו, צריך לשבת בכובד ראש, להכין "כלים" כדי לקלוט את עוצמתם!

הג"ר בן ציון קוק שליט"א עוצם את עיניו, מליט את פניו בכף ידו כמי שאומר "שמע" ומגולל את המעמד:

אותה שעה, שעת רצון הייתה, שעה נדירה שבנדירות. אכן, זכיתי להסתופף בצל רבינו שנים רבות, במהלכן פרשתי בפניו אלפי שאלות בכל מקצועות התורה, אך לשעת רצון כזאת, שעליה אני מספר עתה, לא זכיתי מעולם.

וכך היה: חפצתי לשנות את צורת לימודי ואת סדרו. קבעתי חברותא עם אברך ת"ח מופלג לצורך הלימוד באופן שקבעתי לעצמי, אולם דודי, המשגיח הגה"צ רבי שלמה וולבה זלה"ה, אמר לי שעל שינוי מסוג זה צריך לבקש את הסכמת גדול הדור ואת הדרכתו.

נכנסתי לחדר רבינו ופרשתי את השאלה ואת צדדי הספק. שאלתי: עוררה אצלו חדווה מיוחדת, ואז זכיתי, פעם אחת ויחידה בחיי, שיפתח לפני את מסתרי לבו.

קיבלתי הדרכה בענין צורת הלימוד ואף הוראות אין ללמוד בעיון. קיבלתי הנחיה ברורה ונפלאה בענין החזרה, ממש עיקרי יסודות הלימוד. לכל הדרכה מההדרכות הללו צריך להקדיש זמן מיוחד, לשמוע ולהבין.

בסוף השיחה שאלתי שאלה.

עד היום אין לי מושג מנין שאבתי את ההעזה לשאול שאלה אישית כל כך. אין לי מושג מדוע ענה לי רבינו תשובה, אולי משום שהיה שרוי בעידנא דחדוותא...

הייתה זו שאלה שמטרידה כל בן תורה: "שכחת הלימוד" הוא דבר מתסכל שאין כדוגמתו, הוא כואב לכל תלמיד חכם, לכל בן ישיבה. לומדים! מעיינים! משקיעים את כל הכוחות בהבנה! מתייגעים! עמלים!... שוכחים!

לעיתים, שנה לאחר שעמלו על סוגיה מסויימת, פותחים אותה שוב ומגלים שצריך להתחיל ללמוד הכל מההתחלה, כביכול לא נלמדה הסוגיה מעולם; לומדים מסכת שלמה, ולאחר זמן, כשרוצים להיזכר בפרט מסויים, מגלים שלא יודעים אפילו באיזה דף הוא נמצא; לומדים דף גמרא ולמחרת רוצים להיזכר בהו"א או במסקנה, בראיה או במתיב, ולא זוכרים כלום.

למרות זאת יושבים בני תורה ועמלים בתורה, עוסקים בסוגיות נוספות, לומדים ומקיימים בעצמם מצות עשה שציוותה תורה "ודיברת בם", השקולה כנגד כל המצוות כולן. כל מילה של תורה היא אוצר יקר שאין על עפר משלו, גם אם אינו נחקק בזיכרון. הלא לעתיד לבוא יזכרו לכל אדם מה שלמד ושכת.

לעומת זאת, אצל רבינו זה היה מדהים. כל התורה היתה ברורה ונהירה לו, כביכול מונחת לו על כף ידו. מי שראה את מהלך העניינים עמד והשתומם. רבינו נשאל שאלות בכל סוגיות התורה, ביניהן שאלות חמורות וקשות, שכדי לפסוק בהן צריך להיות מונח בעומק הסוגיה. למרבה הפלא, רבינו השיב כהרף עין, בבהירות עצומה על כל שאלה שנשאל - ברחבי הש"ס, הראשונים והאחרונים, כמי שלמד זה עתה.

ישנם עוד בקיאים מופלגים בדור, אבל גם אצלם אפשר לשמוע לעיתים רחוקות את הביטוי: "צריך להסתכל בפנים", ואילו אצל רבינו הכל היה חקוק במוחו בצורה בהירה כזאת, כמי שזה עתה למד את הסוגיה בשיא העומק. מעולם לא שמע ממנו מאן דהו את הביטוי "צריך להסתכל בפנים". לעיתים נדירות הוא יכול לומר לשואל, שכדאי לו לעיין בספר פלוני, אבל הוא עצמו אינו נזקק לכך, וזה דבר מפליא.

שנים רבות ניקרה השאלה במוחי: איך הוא זוכר את כל התורה כולה? האם דיגל עליו שר השכחה עד שאין לו שלטון עליו?

אין לי מושג מאין שאבתי את ההעזה לשאול על כך:

"איך הִרְבָּה זוכר הכל?"

על נוסח תשובתו אני חוזר בלשונו ממש. הדברים נחרתו עמוק בלבי והם ניצבים מול עיני כל ימי חיי.

רבינו אמר בזו הלשון:

"אתה יודע איך נקראת התורה?"

התורה נקראת 'עוף'!

שמעת על זה פעם?

על התורה נאמר: 'התעיף עיניך בו איננו!'

ברגע שמסיימים דעת מן התורה - התורה משתכחת.

אם אין 'היסח הדעת' מן הלימוד, שום דבר אינו משתכח וזוכרים הכל.

רש"י בברכות (ה' ע"א) אומר: התעיף עיניך בו - אם תכפל וסגרת עיניך בתורה היא משתכחת ממך.

אם מסיימים את הדעת מן התורה הכל עף ומשתכח!"

נודעו עתי מעצמת הדברים. לא ציפיתי לתשובה מסוג זה, הייתי בטוח שיאמר משהו על שינון או על לימוד בעיון וכדו'. מעבר לכך, נדהמתי מהתשובה. היה זה מענה על שאלה אישית. שאלתי אותו "איך הִרְבָּה זוכר הכל?" וזו הייתה תשובתו... משמע שזוהי דרגתו, והוא סבור כי זו הסיבה שהוא אינו שוכח מאומה.

אולם ההפתעה האמיתית חיכתה לי בהמשך: שאבתי הענה נוספת, גדולה בהרבה מן הראשונה.

שאלתי: "מהו השיעור של היסח הדעת? מה פירוש הדברים 'התעיף עיניך בו'?"

תשובתו הדהימה אותי עוד יותר:

"אתה יודע איך נקראת התורה נקראת התורה נקראת 'עוף' שמעת על זה פעם? על התורה נאמר: 'התעיף עיניך בו איננו!' ברגע

באותו עומק ועיון. אצלי זה לא כך. אני יכול להתרכז יותר בעיון כשהגמרא פתוחה לפני".

באותו יום שאמר את הדברים הללו, לא ירדתי לסוף דעתו. סברתי שהוא מדבר בענוותנות.

רק לאחר שנים אחדות שזכיתי להכירו ולשמשו, הבנתי היטב את דבריו. כשהוא יושב מול הגמרא, הוא מתרכז בהרבה יותר עומק.

את העניינים הקלים בסוגיה שאיר רבינו לזמני הליכה לבית המדרש, לזמני קבלת קהל ולשאר זמנים שבהם לא היה יכול לשבת מול הגמרא, ואז היה מהרהר בהם. משום כך לא רצה להפסיד את רמת העיון שיכול היה להשיג כשהוא מול הגמרא הפתוחה.

מזן הסטייפלר כנראה התרגל במשך השנים ללמוד גם בלי גמרא, בפרט שבשנותיו האחרונות כשכבדו עיניו מראות והוא היה חוזר על תלמודו בעל-פה, וממילא הלימוד אצלו עם או בלי הגמרא הוא אותו לימוד.

... אבל עדיין לא הגענו לעיקר הסיפור.

אותו קרוב משפחה התעקש לכבד את רבינו בסנדקאות. הוא העלה טיעונים חדשים שבפניהם לא יכול היה רבינו ללמוד.

התלוויתי אל רבינו בשנית וניסיתי לשכנעו במילים משלי: "הלא אין צורך לנסוע למרחקים. הוא הרי עושה את הברית כאן בסמוך ליד מאה שערים. כל הענין אינו אמור לקחת למעלה מעשרים דקות".

שמע רבינו את ההתחייבות הברורה - שמדובר בעשרים דקות בדיק - והסכים.

ביום המיועד נלוויתי אליו מביתו בדרכו לאולם 'בנות ירושלים' הסמוך.

אותו קרוב משפחה, יצין לשבחו, דאג שהכל יהיה מסודר לבל יבטל רבינו רגע מיותר מזמנו. ברגע שנכנס רבינו לאולם נשמעה הקריאה: "קוואטר". איש לא איחר. כולם הגיעו בזמן. הברית נערכה בזריזות, ומאז שיצא מביתו ועד שיצא מן האולם לא חלפו למעלה מעשרים דקות.

לאחר גמר הברית ליוויתי את רבינו בחזרה אל ביתו ואמרתי לרבינו: "הוא עמד בהתחייבותו, כל הענין לא נמשך יותר מעשרים דקות!".

כתגובה, הוציא רבינו מפיו משפט בן שלוש מילים בלבד, משפט שזעזע אותי כליל:

"עשרים ושתיים דקות"

המשפט הקצר הזה חקוק בעצמותי עד היום. עומד לנגד עיני ביום ובלילה. בכל פעם שהזמן עומד ותובע את עלבוננו, לכל אימת שמתבזבז זמן לריק, אני נזכר באותה סיטואציה: "עשרים ושתיים דקות!"...

שתי דקות מעבר לעשרים הדקות שהקצה בסדר זמנו - הלכו לריק. אבידה יקרה, אבידה נצחית שלא תחזור לעולם.

הפוך בה והפוך בה, זהו ספר מוסר חי שאין כמוהו ללמדנו מהו ערך הזמן, מהן שתי דקות בחיי האדם, איזה ערך עצום יש לאותה מתנת חיים שניתנה לו לאדם מן השמים והלכה לריק.

(מתוך הספר 'גדולה שימושה')

פתח וסגר את עיניו במהירות. מצמצם בעיניו הקדושות ואמר:

"אתה רואה? זה השיעור של 'היסח הדעת'! זה נקרא 'התעיף עיניך בו'".

רשמי של אותו מעמד נדיר נחרתו בלבי לנצח. פעמים רבות הספקתי לשחזר את המעמד הנורא שבו גילה לפני את סתרי לבו, את סוד גדולתו ואת גודל מדרגתו. (יש להעיר ששמענו מרבינו סיבות נוספות לכך, ויבאו בהמשך, כל אחת במקומה).

עשרים ושתיים דקות

אם עמדנו באמצעות סיפור מבהיל זה על העובדה שרבינו מעולם לא היסח דעתו מן התורה, הרי שההתרחשות הבאה, שסופרה על ידי אחד מתלמידי רבינו שעשה שנים רבות במחיצתו, יש בה כדי לעמוד על דרגת התמדתו העילאית של רבינו.

כך סיפר לי אותו תלמיד:

"עשרים... ושתיים... דקות" מצלצלות המילים במוחי, חוזרות ומתנגנות להן במין הד מרטיט. זהו סיפור מבהיל, שכל מי שיתבונן בו וישים את הדברים מול עיניו, יסתכל במבט שונה על החיים ויקבל מושגים חדשים בהכרת ערך הזמן.

למעני, סיפור זה הוא יסוד היסודות של הבנת המתנה הטובה ביותר שכל נברא מקבל מאת בורא העולם: "זמן חיים".

הסיפור הקצר התרחש לפני שנים רבות, בתקופה הראשונה שזכיתי להכירו ולהתחמם לאורו.

באותן שנים לא נהג רבינו ללכת לבריתות. אחד מקרובי משפחת הרבנית ע"ה, שהיה מוכר לרבינו היטב, חפץ לכבדו בסנדקאות וביקש ממני להפציר בו שיסכים להפריש מזמנו היקר ולהסכים לשמש כסנדק.

בדרך חזרה מן השיעור ב"תפארת בחורים" התלוויתי אליו וביקשתי ממנו שיסכים ליטול את הסנדקאות. אמרתי כי קרוב משפחה הוא ונקבתי בסיבות שונות שיש בהן כדי לשכנע אותו להסכים.

בתחילה ענה רבינו תשובה חיובית.

אי לכך, סידר אותו קרוב משפחה את הברית באולם 'בנות ירושלים', מרחק הליכה קצר מבית רבינו.

למחרת, שוב התלוויתי אליו, ואז פנה אלי רבינו ואמר: "תתקשר לאותו קרוב ותודיע לו שאני מבטל את הסכמותי, איני יכול לבוא לברית".

העזתי ושאלתי: "למה?"

"ווייל איך האב ניט קיין צייט! ("כי אין לי זמן") היתה התשובה.

הרהבתי עוז ושאלתי: "הלא מרן הסטייפלר הולך לכל מקום שמכבדים אותו בסנדקאות, הוא נוסע אפילו למרחקים".

"שטעלסט-צו מיר, צו דעם סטייפלר?" ("אתה משווה אותי לסטייפלר?") שאל רבינו, "הסטייפלר אינו צריך שהגמרא תעמוד פתוחה מול עיניו, אין אצלו נפקא מינה אם הגמרא פתוחה בפניו או לא, בכל המצבים הוא לומד

**אמא שיש
לה יותר
ילדים
צריכה
לעמוד
הרבה
יותר זמן
בהדלקת
נרות**

הגה"צ רבי מנשה ישראל רייזמן שליט"א על ההשקעה בתפילה

שמעתי מהרה"ג רבי זונדל קרויזר כאור החמה מזהיר זצ"ל, שהוא התבונן, שיש כמה משפחות שהילדים הראשונים הם תלמידי חכמים מופלגים, והילדים האחרונים פוחתים והולכים, וחשב שזהו בגלל חסרון התפילה, כי כשנותנים לאדם רשימה של עשרות שעות להתפלל, איכות התפילה יורדת ופוחתת מאחד לשני. למשל כשאדם נוסע למקום קדוש ויש לו עשרה בנים, הרי אדם הוא מוגבל וכוחות נפשו אוזלים, כשהוא מתחיל להתפלל הוא מתחיל בתפילה חזקה על הראשון ועל השני פחות וכו'. וכן בענין הזמן, כי כשהיה לו ילד אחד היה מרבה בתפילה על זה הבן, כשיש לו שני בנים מתחלקים כוחות הנפש בתפילה בין שני הבנים, כשנולד ילד שלישי מתחלק לשלוש, ונמצא שהראשון נשאר תמיד עם תפילות רבות יותר משאר הילדים.

ואמר רבי זונדל, שהאמא שיש לה יותר ילדים צריכה לעמוד הרבה יותר זמן בהדלקת נרות, שאם היתה עומדת בתפילה בהדלקת הנרות רבע שעה כשהיה לה רק בן אחד, הרי שכשיש לה שני בנים צריכה להתפלל חצי שעה וכו', והתפילות האלה אינן 'מותרות' אלא חיוב ההורים על הבנים כמ"ש רבי שמעון ממוגנצא בפיט דשבועות על עשרת הדברות, והזכיר בדיבור כבוד את אביך ואת אמך שהם הולידו אותך וגידלו אותך והתפללו עליך הרבה תפילות ותחנונים, ממילא עליך לכבד אביך ואמך.

הרי שאחת ממצוות האב על הבן הוא התפילות. ומה אשמים הבנים האחרונים שהם נולדו בסוף השורה? כך מלמד אותנו משה רבינו 'ושם האחד אליעזר', כשהתפלל על הבן השני התייחס אליו כבן יחיד. כך יש להתייחס לכל ילד וילד בגשמיות וברוחניות.

העצה איך להתפלל על כל בן כבן יחיד

עוד עצה שמעתי מהגאון רבי זונדל קרויזר, שכדאי לשנות את סדר התפילה על הילדים, פעם להתחיל הראשון עד האחרון, פעם להתחיל מהאחרון עד הראשון, ופעם מהאמצע כלפי מעלה ופעם כלפי מטה, שכך נמצא שתמיד יתחיל להתפלל בחמימות הלב על כל אחד ואחד מהילדים.

וראיה לדבר שבתוה"ק הוזכרו י"ב שבטי י-ה שש עשרה פעמים, ובכל פעם נכתבו בסדר שונה, ללמדך סדר התפילות כפי הנראה גם כשהתפלל יעקב אבינו על בניו היו לו כמה וכמה אופנים, פעם התחיל מראובן, פעם מיוסף פעם מבנימין. ואם אמרו חז"ל 'לעולם אל ישנה אדם בן בין הבנים' אין הדברים אמורים רק לגבי בגדים וכותנת אלא גם לגבי תפילות. וכן לגבי שעה שמשקיע ללמוד עם הילדים, אם היה לומד עם הבן הראשון שעה אחת, מדוע יחלק השעה לעשר בניו, שש דקות לכל ילד? הרי על כל ילד שנולד צריך להשקיע שעה נוספת בחינוך הבנים. כך היה לפני שתיקן יהושע בן גמלא את התלמודי תורה, אך כיון שכבר תיקנו שיש חיידר, הרי עדיין מצוה בו יותר מבשלוחו, ויש להשקיע בכל בן ובן כמה שהיה משקיע לבן יחיד. כך מקיימים 'ושם האחד אליעזר' ולא 'השני', ללמדנו כמה האמא צריכה להקדיש בתפילה על כל אחד ואחד, וכמה האבא צריך להקדיש בלימוד עם הבנים

(מתוך ממשקה ישראל יתרו ע"ט)

**הרגשתי שאני
לא מסוגל אפילו
להתחיל להשפיע
וכאן הגיעה
ההפתעה...**

הרב יעקב גרין שליט"א, ראש חבורות הבחורים בק"ק לעלוב, משתף מניסיונו כיצד 'לתפוס' את הבחורים ולדבר על לבם בצורה יעילה ואפקטיבית

אליעזר (לייזר) רוט

"הדברים הללו כתובים במפורש בגמרא, במסכת תענית דף ח': "אם ראית תלמיד שלימודו קשה עליו כברזל, בשביל רבו שאינו מסביר לו פנים". חד וחלק, אם הרב לא מסביר פנים, התלמיד לא מבין כלום. זה חוק טבע, אי אפשר להתווכח עם המציאות הזאת, ובמיוחד שהיא כתובה בחז"ל!"

עצוב לר??? תישאר בבית!!!

"פעם שמעתי ממחנך ותיק", מספר הרב גרין, "שנתן לי עצה מאוד חכמה. הוא אמר לי כך: "אם אתה במצב רוח מדוכדך... עדיף שלא תבוא לחבורה. תן לבחורים להסתדר לבד, תארגן מחליף, מישהו אחר שישב איתם. אל תעניש אותם ותשב איתם, לא מגיע להם לשבת ולהקדיש את זמנם הפנוי כדי לשהות במחיצתו של ראש חבורה עצבני או עצוב חלילה."

"העצה הזאת שווה זהב, ובמשך הזמן ראיתי עד כמה היא נכונה ומדויקת. ראש חבורה צריך להיות שמח, מלמד צריך להיות שמח, גם מגיד שיעור וראש ישיבה. אם תבוא לשיעור בשמחה, תחייך, תתחיל ברגל ימין, תלמד בחיות, בהתלהבות, התלמידים ידבוקו ויקבלו ממך. אבל מי שבא עם 'פרצוף תשעה באב', לאף אחד אין חשק לשמוע מה בפיו..."

"וכאן אני רוצה לדבר על החלק הכי חשוב בנוגע לראשי חבורה: להקשיב!!! נכון, אנחנו באים להשפיע, אבל את ההשפעה עושים במידה רבה במהלך ההקשבה. אתה נותן לבחורים לספר סיפורים, לשתף חוויות, הם מפנימים את הצורה שבה אתה מגיב להם, ובעיקר עושה להם חשק לבוא בפעם הבאה ולשמוע אותך שוב. הם מרגישים שהקשר הוא הדדי, לא רק הם צריכים לשמוע מה שיש לך לומר, אלא גם אתה מקשיב להם, אתה מתעניין בהם, אכפת לך מהם."

"במאמר המוסגר אני אציין שאבא שאינו עושה זאת עם הילדים שלו, גורם להם עוול. הדבר שהכי חשוב לכל אדם באשר הוא, זה שיקשיבו לו, והכי חשוב לו שההורים שלו יקשיבו לו ויתעניינו בו, מה קורה איתו, מי החברים שלו, עם מי הוא שיחק היום, עם מי הוא רב, מתי הוא קיבל מכה ובאיזו הגרלה הוא זכה בפרס."

עבודת הקודש בשדה החינוך היא עבודה שעשויה להיות מפרכת. לא פעם עומד מחנך, מגיד שיעור, אפילו ראש ישיבה או רב קהילה, ורואה תלמיד שמתקשה למצוא טעם בלימוד ובתפילה, אין לו הרגשת חיבור לבית הכנסת ולאווירה התורנית, ודומה כי ידיו של המחנך או המשפיע קשורות לאחור. אין לו שום אפשרות לכאורה לעזור ולסייע לאותו בחור להתחבר אל כל ההרגשה הרוחנית, אל הגישמאק בלימוד, אל הטעם שבתפילה ובעמידה לפני בורא כל עולמים.

שוחחנו בעניין זה עם הרב יעקב גרין, מי שמנהל ביד רמה את חבורות הבחורים בק"ק לעלוב, ושעושה חיל בחסדי שמים ביצירת קשר חיובי ובונה עם בחורים בשלל גילאים.

"איני מכהן כמגיד שיעור, אני גם לא מחנך כיתה, ולכן קשה לי לתת עצות בתחום שאותו אני מכיר רק מהסיפורים", הוא אומר בחיך, "לכן אני אדבר על החלק שלי, אני מקווה שהדברים מתאימים לראשי חבורות ומשגיחים, ואילו המלמדים, המחנכים והר"מים מוזמנים לנסות ולהוציא מזה את החלקים שיכולים להתאים גם להם."

"הדבר הראשון שצריך לעשות כשמתעסקים עם חינוך והשפעה על בחורים, הוא לאהוב את העבודה הזאת", אומר הרב גרין, "זה חייב לבוא מהלב, ממקום של רצון להשפיע על אחרים לטובה. צריך לאהוב את התלמידים והחניכים, ולהשפיע עליהם ממה שקיים אצלנו בלב. אם אתה לא יכול לעמוד בתפילה שמונה עשרה יותר מארבע דקות, אל תחשוב שתוכל להשפיע על מישהו אחר לעשות זאת. הבחורים אולי יותר צעירים אבל לא בטוח שהם פחות חכמים מאתנו, והלב שלהם מרגיש מצויין מתי זה בא מהלב שלנו ומתי זה רק מן השפה ולחוזן."

"אבל לא פחות חשוב זה המקום של ההשפעה בדרך נעימה. אף אדם בעולם לא אוהב שצועקים עליו ונוזפים בו. כשמאשימים אותו או מחלקים לו פקודות, הוא מתכווץ בתוך עצמו, ואינו פנוי לשמוע ולקבל. ייתכן שלפעמים צריך להעמיד בחור במקום, בוודאי משגיחים ומגיד שיעורים מתמודדים עם הצורך הזה לפעמים, בשונה מראשי החבורות שנפגשים עם הבחורים מחוץ למסגרת מחייבת ואינם במקום של הצבת גבולות וכדו'. אבל צריך לזכור שההשפעה אינה יכולה לבוא יחד עם הניזיפה, היא חייבת לבוא ברוח טובה, בצורה אוהבת ומכבדת, אחרת היא לא תגרום לשום השפעה חיובית."

שחיעה סלקטיבית

"עידוד, עידוד עידוד!!!", ממשיך הרב גרין, "לעודד בחורים חלשים, לעודד בחורים הזקוקים לעידוד. זה כלי עוצמתי מאוד שהקב"ה נתן בידיים שלנו, ועיקר החינוך מתבצע על ידי עידוד.

"למשל, אם רואים בחור שנמצא קצת בצד, שהמצב רוח שלו שפוף, שהוא מתקשה להשתלב בחברה וכדו' צריך לעודד אותו.

"אם אני מדבר בפני החבורה, אני מצטט מאמר חז"ל ומנסה להיזכר במילים המדוייקות או היכן זה כתוב, בחור אחד הצליח להשלים את המשפט, מה צריך לעשות? לומר לו תודה ולהמשיך הלאה? חלילה וחס! זאת הזדמנות להחמיא ולעודד: "אווו יש לנו בחורים שידעים ש"ס, איזה כבוד גדול לחסידות/ישיבה/קהילה/שכונה שלנו..."

"אל תחששו מגאווה. בחור יודע טוב מאוד שהוא לא בקי בכל הש"ס, אבל המחמאה הזאת בונה אותו, היא מקדמת אותו, היא נותנת לו חשק. היא מחזקת אצלו את התדמית שלו על עצמו כבחור שמסוגל לזכור מאמרי חז"ל, בפעם הבאה שהוא ילמד מאמר חז"ל הוא ישנן אותו טוב יותר וישתדל לזכור את לשונו ואת המקום שבו הוא מוזכר, כדי שאם אי פעם הראש חבורה או כל אחד אחר ינסה להיזכר מה כתוב, הוא יוכל להוכיח שוב את הידע שלו.

"עשיתי את זה פעם לבחור אחד שאביו ביקש שאני יעודד אותו. הוא עצמו מיד אמר לי שהוא לא כזה תלמיד חכם, בדיוק שבוע שעבר הוא למד את הגמרא הזאת. אני בכלל לא שמעתי את דבריו, הייתי עסוק בלשבח אותו, ומיד אחר כך העברתי נושא בחדות, כך שהוא נשאר עם הטעם של המחמאה ואפילו לא הצליח לרכך אותה ולגמד אותה".

לימונדה חינוכית

בהקשר לדבריו הקודמים מציין הרב גרין שיש עצה גם למקרים שבהם מצב הרוח שפוף וירוד: "לפני כמה שנים אירע מקרה מאוד מצער בבניין בו התגוררתי, היתה טרגדיה קשה בבית שכניי ל"ע, וזה השפיע נפשית עלי ועל כל המשפחה שלי. היינו מאוד שפופים וכאובים בגלל האסון אצל השכנים. הגיע הערב שבו הייתי אמור להגיע לחבורה עם החניכים הצדיקים שלי, והרגשתי שאני לא מסוגל אפילו להתחיל להשפיע... אין בי אפילו לא גרם אחד של שמחה שאני יכול להתפס בו ולהפיח בעצמי רוח חיים.

"לא הצלחתי למצוא מחליף והיה מאוחר מדי לבטל את החבורה. הבחורים כבר הגיעו ואני מאוד התלבטתי מה לעשות. לבסוף החלטתי שאני לא מתחמק, התיישבתי איתם, והתחלתי לספר להם איך אני מרגיש. הם שמעו על אותה טרגדיה ואני תיארתי להם איך היתה נראה, הילדים עצובים, ההורים עצובים, הכל הולך לנו עקום בהתאם למצב הרוח, זה לא פשוט.

"בדיעבד התברר לי שהשיחה הזאת היתה השיחה הכי מעניינת שמסרתי אי פעם לבחורים... הם התעניינו, שאלו שאלות, איך זה קרה מה קרה, מתי הגיע האמבולנס וכו' וכו'. אני סיפרתי את הסיפור מהזווית שלי, הוספתי את הנקודות של ההתחזקות שמחזקות אותי בתוך המצב הזה, ההכרה במציאות ה' ובעובדה שהכל מאתו יתברך ועוד כהנה וכהנה. הבחורים יצאו מחוזקים, נכון שהפעם השיחה לא היתה שמחה, אבל היא היתה מציאותית, מלאת אמונה, עם מסר של השתתפות בצער הזולת, נשיאה בעול. מתברר שאפשר לפעמים לקחת לימון ולעשות ממנו לימונדה חינוכית.

"למדתי מאותה שיחה ביתר שאת את העובדה שתפקידו של 'ראש חבורה' זה בעיקר 'לדבר עם הבחורים', ולא 'לדבר אל הבחורים'. אני מדבר איתם, הם מדברים, אני מדבר, אני לא משתיק אותם כדי שאוכל לדבר, ההיפך הוא הנכון אם צריך להשתיק אותם, כנראה שמה שיש לי לומר לא מספיק מעניין והבעיה נמצאת אצלי, אני צריך לשפר את צורת ההגשה של החומר, להוסיף סיפורים, להכניס קצת 'דרמה' או 'אקשן' בסיפורים שאני מספר... לעשות קצת שמח, והכי חשוב לתת לבחורים ברען!

"שמעתי מאחד המחנכים בדורנו, שאמר שתפקידו של מלמד מאוד מורכב. איך אפשר ללמד את אותה משנה לכיתה עם שלושים ילדים שכל אחד מהם ברמה אחרת. זה באמת לא פשוט. צריך להסביר את המשנה בכמה דרגות של הסבר כדי שכולם יבינו..."

"אבל יש דבר אחד שמתאים לכל ילד, לכל בחור, בכל גיל. ברען! הלהט בעבודת ה', ההתלהבות מקיום המצוות, הרגשת המתיקות שבדברי התורה. כשמחנך מתלהב מהלימוד, כשמגיד שיעור נראה מאושר כשמילות הגמרא מתנגנות בפיו, כשראש החבורה מתרגש מווארט חסידי וכדו', הרגשת הלב הזאת עוברת וחודרת ללב של התלמיד או החניך או הבן או הנכד. כי את שפת הלב כולם מבינים, בכל הגילאים ובכל הרמות".

המבצע הגדול

לכבוד סיום מחזור ה'דף היומי בהלכה' מבצע המצעות הנדול של 'הרצו ואחשו' חוזר לתקופה קצרה בלבד. תורמים לספרייה הקודש של ארנון 'אחשו' חוזרים במחנות מ'הרצו'.

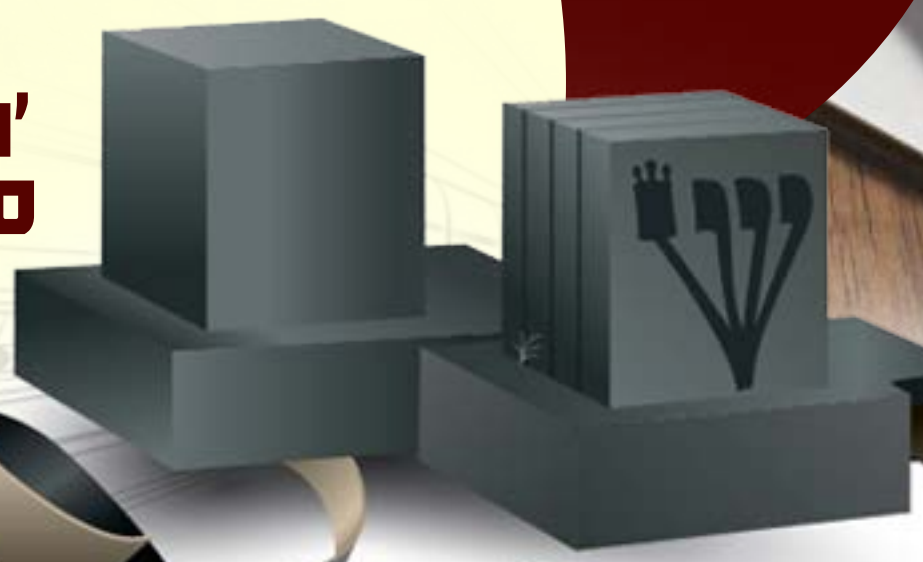

<p>3 תרומה 200 ש"ח לחודש
לרצו 14 חודשים
ק"כ על התחמת 200 ש"ח   קבל מידית
50 לקראת סבתי
100 ש"ח הנחה על
הספרים</p>	<p>2 תרומה 100 ש"ח לחודש
לרצו 14 חודשים
ק"כ על התחמת 100 ש"ח   קבל מידית
50 חודש 'מטה מירון'
מחיר התחמת 100 ש"ח
100 ש"ח הנחה על
הספרים</p>	<p>1 תרומה 100 ש"ח לחודש
לרצו 14 חודשים
ק"כ על התחמת 100 ש"ח   קבל מידית
50 חודש 'מטה מירון'
מחיר התחמת 100 ש"ח
100 ש"ח הנחה על
הספרים</p>
<p>6 תרומה 300 ש"ח לחודש
לרצו 14 חודשים
ק"כ על התחמת 300 ש"ח   קבל מידית
50 'מטה מירון'
50 לקראת סבתי
100 חודש מחיר התחמת
100 ש"ח הנחה על הספרים</p>	<p>5 תרומה 240 ש"ח לחודש
לרצו 14 חודשים
ק"כ על התחמת 240 ש"ח   קבל מידית
50 חודש מחיר
50 לקראת סבתי
100 חודש מחיר התחמת
100 ש"ח הנחה על הספרים</p>	<p>4 תרומה 240 ש"ח לחודש
לרצו 14 חודשים
ק"כ על התחמת 240 ש"ח   קבל מידית
50 חודש מחיר
100 ש"ח הנחה על
הספרים</p>

להשתתפות במבצע הנדול מוקד 'הרצו' 02-5609000

**כבוד הרב, אני
מנכ"ל חברת
'סטארבאקס',
יש בידי מחון
רב, הוצאתי את
פנקס הצ'קים
שלי ואמרת:
'הרב ירשום איזה
סכום שהוא רוצה
בדולרים!**

הרב דוד ברוורמן על המפגש המדהים בין הווארד שולץ, מיליארדר אמריקני להגאון רבי נתן צבי פינקל זצוק"ל

מר הווארד שולץ, מיליארדר אמריקני עם לב יהודי חם, אוהב את ארץ ישראל ומבקר בה מעת לעת, הודיע בקיץ תשע"ח, כי יתפטר מתפקידו כיו"ר ענקית הקפה האמריקנית "סטארבאקס", לטובת עיסוק בנושאי חסד ועזרה לנזקקים. על אף שהידע שלו ביהדות בסיסי למדי, להווארד שולץ כבוד גדול לתורה וללומדיה.

את אחת התובנות החשובות ביותר שלמד בחייו - אותה הוא יישם בחייו העסקיים ועתה הוא הולך ליישם גם בחייו האישיים - למד מר שולץ מהגאון הגדול רבי נתן צבי פינקל זצוק"ל, ראש ישיבת מיר. וכך סיפר שולץ עצמו בכמה הזדמנויות מעל במות, ובאוזני אנשי עסקים בכירים, על הביקור המרגש שזכה לו בביתו של ראש ישיבת מיר במאה שערים, ועל הלקח המהדהד שלמד מראש הישיבה, המלווה אותו עד היום:

"באחד מביקורי בישראל הלכתי לשכונת מאה שערים, שבירושלם. לי ולקבוצת אנשי עסקים שהייתי בחברתם ניתנה ההזדמנות לפגוש ראש ישיבה שהתגורר שם, הרב פינקל שמו. מעולם לא שמעתי עליו קודם לכן ולא ידעתי עליו דבר. נכנסנו לחדר עבודתו והמתנו כ-10 דקות. לבסוף נפתחו הדלתות. הוא התיישב בראש השולחן ואמר: 'יש לי רק כמה דקות בשבילכם, כי אני יודע שכולכם אנשים עסוקים'. אתם מבינים - זו היתה עקיצה קטנה... ואז הוא שאל: 'מי יכול לומר לי מה הלקח שלו מהשואה?'

הרב פנה לבחור אחד, שלא ידע מה לעשות - הרגיש כאילו הוא תלמיד בכתה החמישית שהמורה שואל אותו שאלה בפומבי ואינו יודע את התשובה. הבחור אמר משהו פושר כמו: 'לעולם, לעולם לא נשכח...' הרב לא קיבל את דבריו."

"הרגשתי נורא בשביל עמיתי, עד שהבנתי שהרב פינקל מתכוון לפנות למישה ונוסף. כולנו הסתכלנו למטה אל השולחן, לצדדים - ימינה ושמאלה, אתם יודעים, בבקשה, רק לא אני... הזעתי. הוא לא קרא לי. הוא קרא למישהו אחר, שהיתה לו תשובה פנטסטית: 'אנחנו לעולם לא נהיה עוד קורבנות או צופים מן הצד'. ואז הרב אמר: 'מכובדי, אתם פשוט לא תופסים את הענין. בסדר, הרשו לי בבקשה להסביר מהי מהות רוח האדם היהודי'. וכאן, פתח הרב פינקל בתיאור:

"כידוע לכם, בזמן השואה הועברו האנשים בקרונות רכבת בתנאים הגרועים והבלתי-אנושיים ביותר שניתן להעלותם על הדעת. הם חשבו שהם הולכים למחנה עבודה. אולם כולנו יודעים שהם הלכו למחנה השמדה. אחרי שעות על שעות שנסעו במכלאה הבלתי-אנושית הזאת, בלי אור, בלי שירותים, בקור, הם הגיעו למחנות. גברים הופרדו מנשותיהם, אימהות - מבנותיהם, אבות - מבניהם. הם הלכו לישון במחנות. כשנכנסו לאזור השינה קיבל רק אחד מכל שישה 'שמיכה', והיה עליו להחליט אם לדחוף את השמיכה לחמשת האחרים שלא קיבלו שמיכות ולנסות לחלוק עימהם - גם אם כל אחד יכניס רק חלק מגופו תחת השמיכה - או להתנסות בה בעצמו לבד כדי לשמור על חום גופו. אז המשיך הרב פינקל ואמר:

"זה היה הרגע המכריע שבו למדנו על עוצמתה של רוח האדם, משום שאותם יהודים מיוסרים הדפו את השמיכה שקיבלו, גם לחמשת האחרים. זהו המסר שעלינו להפנים, ובאמרו זאת הוא קם על רגליו ואמר: 'קחו את השמיכה שלכם... קחו אותה בחזרה לאמריקה ותהדפו אותה לעבר חמישה אחרים!!!"

הסיפור הזה, המסר המהדהד והעוצמתי, כפי שהעיד שולץ, משפיע עד היום על החלטות שהוא מקבל בעסקיו. הגאון הגדול רבי נתן צבי פינקל זצוק"ל, בחכמתו העצומה וברגישותו הרבה, ידע היטב מהו המסר המתאים לקבוצת אנשי העסקים העשירים שבאה לביתו הקטן במאה שערים. מהו הלקח העשוי להיקלט בהם ולהועיל בכך שישתדלו לנהוג ברגישות ובהתחשבות. ואלם לספור זה יש גם המשך, הווארד שולץ

ממשיך ומספר:

"יצאנו מהפגישה נפעמים. חזרנו למלון 'המלך דוד' ובמשך כשעתיים, לא הצלחנו להירגע מהמסר החריף אותו העביר לנו הרב. פתאום הבנתי את מהות האדם, ואת החובה שיש לאדם ביחס לחברו. מיד התקשרתי לנהג הקבוצה, וביקשתי ממנו שיקח אותי בחזרה לרב פינקל. הנהג התקשר לאיש הקשר מהישיבה, וזה אמר כי השעה מאוחרת לפגישה. לקחתי את הטלפון, מספר שולץ, 'ואמרת: אני הווארד שולץ, הייתי לפני שעתיים בפגישה אצל הרב, וברצוני לפגוש את הרב בדחיפות'. לאחר כחצי שעה התקשר העוזר, ואישר לי להגיע. עליתי אל הרב בשנית, התיישבתי מולו נרגש ונסעתי לו: 'כבוד הרב, אני מנכ"ל חברת 'סטארבאקס', יש בידי ממון רב, ריגשתי אותי מאוד, והחלטתי, שאני רוצה לזרוק את השמיכה שלי עליך'. הוצאתי את פנקס הצ'קים שלי, פתחתי אותו והגשתי אותו לרב בצירוף כלי כתיבה ואמרת: 'הרב ירשום איזה סכום שהוא רוצה בדולרים! וחזרתי והדגשתי, איזה סכום שהרב מחליט!!!' הרב פינקל הביט בי, הקשיב בסבלנות, וכשסיימתי את המונולוג שלי, הוא שאל אותי: 'מה שמך אמרת?' 'הווארד שולץ' - עניתי. ואז, קרה הדבר המדהים הבא:

"הרב פינקל לקח את פנקס הצ'קים שלי, וכתב על הצ'ק בשורה 'לפקודת': את השם שלי! ובשורת הסכום: 1,200 דולר! תלש את הצ'ק, והגישו לי, ואמר: 'דידי הווארד שולץ, אני החלטתי ש'אני זורק את השמיכה שלי עליך'. החיים שלנו גדולים, ויש לנו הרבה מה להעניק לכבודו! קח את הצ'ק, ורד למטה לרחוב, תיכנס לאחת החנויות ותקנה לך סט תפילין מהודרות! הייתי בהלם! נסיתי להגיד משהו, אולם הרב קטע אותי וחזר ואמר לי הפעם בחיך: 'לך קנה תפילין, סופרי הסת"ם במאה שערים עובדים בעיקר בשעות מאוחרות אלה...' בהשפעת הביקור המיוחד בביתו של ראש ישיבת מיר, החל שולץ להניח תפילין! ומאז חייו היהודיים השתנו מן הקצה לקצה.

פרשת תרומה שקראנו זה עתה היא פרשת הנתינה של התורה. זאת הפרשה היחידה שקרויה על שם המצוה לתת - "תרומה", והתורה מצוה את בני ישראל להתגייס למען בניית המשכן ולתת את כל מה שיש להם, עם ישראל מתגלה בגדלותו. הלבבות והכיסים נפתחו עד כי יצא קול מן המחנה להפסיק לתרום.

רבים מן המפרשים תמהים על עצם הדרישה של הקב"ה מעמנו לתת מכספו למען בניית המשכן. הרי המשכן נועד להיות משכנו של הקב"ה בזה העולם מוקד השראת השכינה בעולמנו, כמו שנאמר "ויקחו לי תרומה... ועשו לי מקדש", וכיצד יתכן שהבורא יתברך עליו נאמר "לי הכסף ולי הזהב נאום ד", מבקש כביכול תמיכה כלכלית מבני האדם? וכי לא היה הרבה יותר מרשים אילו המשכן היה יורד בנוי מהשמים כמו שאנו מצפים שיקרה בבית המקדש השלישי בקרוב ממש?!

הרמב"ם בהלכת סעודת פורים כורך את כוח הנתינה בכוח השמחה, ומלמדנו את היסוד הגדול הטמון בכוח הנתינה של היהודי. כוח הנתינה מעלה את היהודי ליזכות להיות דומה לשכינה הק', וז"ל:

"חובת סעודת פורים שייאכל בשר ויתקן סעודה נאה כפי שתמצא יד... וכן חייב לחלק לעניים ביום הפורים... שנאמר ומתנות לאבינוים... ומוטב להרבות במתנות אבינוים מלהרבות בסעודתו ובשלוח מנות,

שאין שם שמחה גדולה ומפוארה אלא לשמח לב עניים ויתומים שהמשמח לב האומללים האלו דומה לשכינה שנאמר: 'להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים'.

מה מסתתר מאחורי המילים: "דומה לשכינה"?

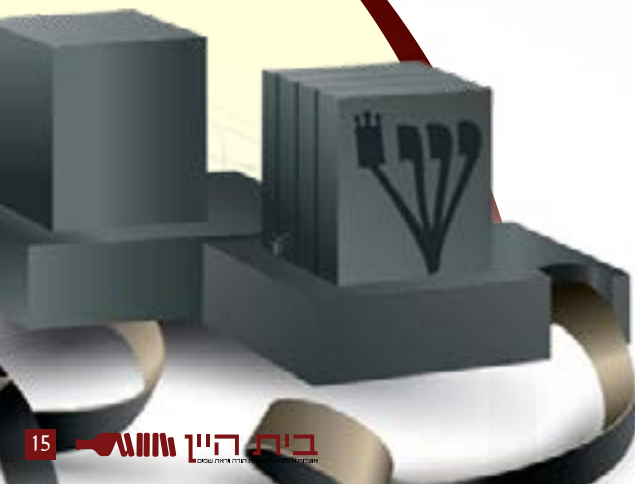
במה בן אנוש בשר ודם יכול להיות דומה לשכינה? התשובה היא: "כוח הנתינה". הכוח המרום של התינה הטהורה, הופך את האדם מ"מקבל" ל"נותן", ובכך מביא אותו להגשמת תכלית חייו. הנתינה היא הדרך שלנו להפוך את החיים לבעלי ערך ובעלי משמעות, אנו נדמים בה לבורא עולם שהוא רק נותן ולא מקבל.

מחקרים רבים בעולם העוסקים בכוחות הנפש, דנים כבר שנים ארוכות מהו הצורך האנושי הכי עמוק שיהפוך את האדם להיות מאושר? יש אומרים הנאות, יש אומרים כוח, ויש אומרים כבוד. אך התורה מגלה שנפש האדם מחפשת משהו אחר לחלוטין: ליצור, לתרום, להשפיע, לחולל שינוי. האדם נברא בצלם אלוהים, ולכן כמיהתו העמוקה ביותר היא להיות דומה לאלוהים, להיות מנברא המקבל מהבורא, לנברא הדומה לבורא, מה הבורא נותן, אף הוא נותן. אם ראינו אדם מאושר, יש לכך רק סיבה אחת: הוא נותן לזולתו משל עצמו, נתינה שכזו מביאה תועלת לא רק למקבל כי אם לנותן עצמו. ולכן חייו הם בעלי ערך.

רעיון זה מצאנו אצל אברהם אבינו ע"ה בעת שהקב"ה ביקר אותו בחוליו, ופתע הגיעו אורחים. אברהם אבינו עזב את הקב"ה כדי לקבלם, ומכאן למדו חז"ל ש"גדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני שכינה". שואלים בעלי המחשבה, הרי המטרה של כל המצוות להיות קשורים ודבוקים להקב"ה, כי מצוה היא מלשון: "צוותא" - היהודי אל הקב"ה. והנה כאן אברהם אבינו נמצא בקשר הגדול ביותר: הוא מקבל את פני השכינה! אך הוא עוזב את השכינה כדי לקיים מצוה שהיא תקשר אותו שוב אל הקב"ה?? הרי הוא כעת נמצא בקשר הגדול ביותר שקיים! התשובה היא שיש דרה גבוהה מלקבל פני שכינה, והיא: להיות דומה להקב"ה! בזה שהוא מכניס אורחים הוא דומה לשכינה.

בציווי של "ויקחו לי תרומה" לעם ישראל ניתנה הזכות ע"י כוח הנתינה לא רק להיות דומים אלה, אלא להיות גם שותפים ממשיים בבניית משכן להקב"ה. ניתן להמתיק זאת במשל. ילד חמד שעמל בתורה בהצלחה רבה, וסיומה של שנה נתן לו אבי וסכום כסף נכבד שירכוש לעצמו מתנה ללבבו. ילד חמד זה רכש בכסף כורסא אורטופדית מעור משובח וסטנדר מפואר כדי שאביו יוכל ללמוד בשלווה וברוגע. כשקיבל האב את המתנה שמחתו הרקייעה שחקים, אמנם הכסף יצא מארנקו, אך התרגשותו ושמחתו היא שזכה להיות אבל ילד ששותף עמו בחייו הרוחניים.

(יתד נאמן ב' אדר א' תשפ"ב)

**אין לי כלום,
בחיצוניות אני
מסודר, יש לי
הכל, אבל בפנים,
בלב שלי, יש חלל
ריק. וואקום!**

הרה"ג ר' אהרן ידלר, מוותיקי הפעילים ב'אחינו', עם סיפורים מפעילות בשטח מול הצעירים המתחזקים.

אליעזר (לייזר) רוט

יש לי הכל ואין לי כלום

"אחרי יומיים הגעתי לנס ציונה ופגשתי אותו. הוא בחור מרשים, מסודר עם עבודה בחברה גדולה ומוכרת אליה הוא נוסע עם האופנוע היוקרתי שלו, הוא גר בדירה ששכר בעצמו, מתפרנס יפה מאוד לצד תמיכה נדיבה שהוא מקבל מההורים, לא חסר לו שום דבר.

"אין לי כלום", כך הוא אמר לי, "שום דבר. כל מה שאתה רואה לא שווה כלום. בחיצוניות אני מסודר, יש לי הכל, אבל בפנים, בלב שלי, יש חלל ריק. וואקום!

"פעמיים בשבוע אני הולך לשיעור תורה, ואני מרגיש שהשעה הזאת, חצי שעה ביום שני וחצי שעה ביום רביעי, אני שואב את הכח לחיות שבוע אחד נוסף. זה הדבר היחיד בעולם שנותן לי להרגיש טוב עם עצמי, זה גורם לי להרגיש מאושר.

"אני לא מבין למה אני צריך כך לרעוב לתורה, רק חצי שעה פעמיים בשבוע, למה אני לא יכול ללמוד תורה כל יום כל היום. מהבוקר ועד הלילה. אני רוצה להיכנס לשיבה וללמוד כל היום תורה!!!".

"ראיתי שמדובר בבחור רציני מאוד, אבל הסברתי לו את הטעות שלו: "אתה לא יכול לקפוץ מלימודים של שעה בשבוע ליום לימודים שלם בשיבה. אתה תישבר אחרי שבוע וחצי. מעולם לא ניסיתי להבין דף גמרא, אין לך מושג מאיזה צד מסתכלים על שישה סדרי משנה, ואתה לא יודע על מה מדברת מסכת ביצה. מה תעשה בשיבה?"

"מה שכן, אתה צריך להיכנס למסגרת לימודית מתאימה, מספר שעות בחצי הראשון של היום, לא כל היום, להתחיל להיכנס לעולם הזה של לימוד התורה, ואם בעזרת ה' תראה שאתה עושה חיל ושאתה רוצה להרחיב את שעות הלימוד, תוכל להוסיף גם בערב, ולאחר מכן נתחיל לשקול את עזיבת העבודה. אבל לא ברגע אחד קופצים אל הקצה העליון של הסקאלה".

הבחור נכנס לשיבה מתאימה ב'באר יעקב'. הוא קם השכם בבוקר, ונוסע לשיבה באופנוע, רבע שעה נסיעה. שם הוא מתפלל שחרית, אוכל ארוחת בוקר ולאחר מכן לומד במשך שלוש שעות עם חברים. לאחר מכן הוא נוסע למקום העבודה שלו, עובד לפרנסתו ומהדק כל יום עוד ועוד את שמירת התורה ומהצוות שלו.

זה התחיל בהודעת מייל שהגיע באישון לילה למרכז הסיוע והעזרה של ארגון 'אחינו', שמינייה בהכונה לצעירים מתחזקים וסולל להם דרך במשעול המפותל של החזרה בתשובה, כולל בחירת מקום לימודים מתאים, הרשמה, חברותא עם אברך שיקדם אותם בלימוד התורה ועוד ועוד.

בשעות הבוקר החל הטיפול בבקשה. המוקדן העביר אותה להנהלה שהחליטה לשבץ למקרה הזה את הרב אהרן ידלר, מוותיקי הפעילים של ארגון 'אחינו' ומי שכבר הוכיח יכולות גבוהות מאוד בזיהוי ואבחון מהיר של סוג המקרה.

"לפעמים מדובר בפנייה של סקרנות גרידא", אומר הרב ידלר בשיחה עם 'בית היין', "לפעמים זאת מגיע ברגע של כעס, בחור נקלע לעימות מול ההורים שלו ומחליט שהוא הולך לשיבה, למרות שאין לו שום היכרות עם עולם התורה. כמובן שאחרי שעתיים הדחף הזה נעלם כלא היה... ולפעמים מדובר בפנייה שמגיעה מצימאון וכמיהה עזה לרוחניות וללימוד התורה הקדושה.

"זה היה המקרה של אביתר, בחור בן 22, אחרי צבא, תושב נס ציונה (הפרטים שוננו למניעת זיהוי) שפנה ל'אחינו' באותו לילה גורלי מבחינתו, אחרי חודשים של טלטלה נפשית פנימית שגוררת נודי שינה קשים. הוא לא מוצא מנוח לנפשו, הוא רוצה להיכנס לשיבה, כמה שיותר מהר.

"התקשרתי אל אביתר", מספר לנו הרב ידלר, "הצגתי את עצמי ואמרתי לו שאני אשמח להכיר אותו ולפגוש אותו פנים אל פנים.

"הוא רצה לבוא אלי באותו רגע, אבל אני אמרתי לו שהלו"ז שלי עמוס, אני ממיילא עובר באזור של נס ציונה פעמיים בשבוע, ובפעם הבאה שאעבור שם, אכנס לבקר אותו בעז"ה, זה יהיה בעוד יומיים..."

"הוא היה מאוד מאוכזב. הוא לא חשב להמתין יומיים, זה היה יותר מדי זמן עבורו, אבל מבחינתי זה סוג של מבחן לראות כמה הבחור רציני. לוודא שאנחנו לא מבזבזים זמן על בחור שעד שאני אבוא אליו כל הרצון והחשק כבר נעלם לו..."

"פעמיים בשבוע אני הולך לשיעור תורה, ואני מרגיש שהשעה הזאת, חצי שעה ביום שני וחצי שעה ביום רביעי, אני שואב את הכח לחיות שבוע אחד נוסף. זה הדבר היחיד בעולם שנותן לי להרגיש טוב עם עצמי, זה גורם לי להרגיש מאושר.

בשבוע האחרון פגשתי אותו, הוא הזמין אותי לפגישה עם שני חברים נוספים שלו, שרוצים גם הם להיכנס לשיבה... "ראינו כמה טוב לאביתר, כמה הוא נהנה בישיבה, גם אנחנו רוצים לנסות. גם לנו מגיע לטעום קצת רוחניות, להרגיש מעט את האור הגדול של התורה הקדושה".

לא כזה קיצוני...

נריה מתגורר בבית ים, יחד עם אמא שלו. כשהיה צעיר לימים נפטר אביו ומאז זה רק שניהם, הוא ואמא. לבד בעולם. כים הוא בן 15, והוא רוצה להיכנס לשיבה.

"אני רוצה להגיע לבני ברק", הוא אמר לרב ידלר, "לקנות כובע וחליפה שחורה, נעליים שחורות חולצות לבנות. אני רוצה להיראות כמו חרדי...".

הרב ידלר מספר: "עומד מולי בחור שנראה כמו כל נער ממוצע בבת ים, מכנסי ג'ינס, חולצת טריקו ירוקה, רעמת שיער מפה ועד אוגנדה, הוא רוצה להיראות כבר היום כמו בן ישיבה, ולהיכנס לשיבה בבני ברק ללמוד תורה...".

"אחרי בדיקה גיליתי שהוא שמע כמה הרצאות מאיזה רב שהדליק אותו חזק לחזור בתשובה, ועכשיו הוא להוט לעשות את הצעד הזה ממש בתוך שעתים...".

"שאלתי אותו, מה הבעיה? סע לבני ברק וכנס לשיבה. מי מפריע לך???"

"אמא שלי!"

"מה?..."

"אמא שלי מפריעה לי! היא לא מוכנה לשמוע על זה בכלל. לא מסכימה שאהיה חרדי. בעיקרון אני ילד גדול ואני עושה מה שאני רוצה, אבל בכל זאת אני האדם היחיד שיש לה בעולם אז אני לא רוצה שהיא תקבל התקף לב בגללי חס וחלילה...".

"ראיתי שהוא באמת מאוד רוצה, ולמרות שמדובר לכאורה בהתלהבות של רגע, החלטתי לתת לו הזדמנות. יצאתי קשר עם ראש ישיבת 'באר יצחק' ידידי ורעי הרה"ג ר' חיים גולדברג שכבר הרבה שנים אנחנו עובדים ביחד ב'אחינו', וביקשתי ממנו לסדר מקום לבחור הזה. אחרי שקיבלתי תשובה חיובית, עליתי אליהם הביתה, לשוחח עם אמא שלו...".

"מצאתי אשה מפוחדת עד מוות! הוא הסביר לה שהוא יהפוך לה את המטבח, שהוא לא יאכל יותר לעולם בבית כי האוכל שלה לא כשר מספיק עבורו, שהוא הולך להיות 'דוס שחור', ושהילדים שלו לא יוכלו לדבר איתה כי היא לא מבינה אידיש... היא היתה במצוקה אמיתית...".

"הראיתי לה תמונות מהישיבה, הצעתי לה לבוא לסיור במקום ולהיווכח במו עיניה שזה לא כמו שהבן שלה מתאר. הסברתי לה שאם היא רוצה שהוא לא יהיה כזה קיצוני כמו שהוא מתאר לה, היא חייבת להכניס אותו לשיבה נורמלית שתדע איך למתן אותו ולכוון את ההתלהבות והנחישות שלו לכיוון חיובי של הצלחה בלימוד התורה, במקום שייקח את זה למקום של דיבורים מהסוג הזה...".

"האמא הסכימה בלב כבד, ולא התחרטה על כך. הבחור נכנס לשיבת 'באר יצחק' עם אפס ידע, אפילו לקרוא כתב רש"י הוא לא ידע, אבל לנו ב'אחינו' יש שיטה שלומדים כתב רש"י במהירות בתוך שעה, זה עובד נהדר ובעלי תשובה רבים משתמשים בזה בשמחה רבה. ואכן, הבחור הזה, נריה, ב"ה הפך לבחור ישיבה, הוא לומד ופורח, ומי שהכי שמח בהצלחה שלו, זאת האמא שבתחילה חששה כל כך מפני הצעד הזה...".

**אבא שלי פתח את
התיק הקטן שלו, והוציא
ממנו שתי קוביות
שחורות שמחוברות
לחוטים מעור. אמא שלי
החווירה!!! "תחביא את
זה מייד", היא צעקה על
אבא, אבל הוא חייך...**

דברו עם ילדיכם בשפת הרגש, כך זה ישאר הקוק בהם לעולם

אייזיק רוזנבלום

שנים אחדות אחרי העלייה הגדולה מרוסיה, שהחלה עם התפרקותה של ברית המועצות בשנים תש"ן ואילך, יצא לי פעם לקנות כרטיס לוטו באחד הדוכנים הפזורים בעירי.

המוכר בדוכן לא היה אדם חרדי, אבל אידיש התגלגלה על לשונו כשפת אם, במבטא רוסי כבד כמובן.

בכל פעם שהיה רואה אדם בעל מראה חסיד, מיהר לברר איתו אם הוא דובר אידיש, וזאת למרות שגם עברית לא רעה בכלל היתה שגורה בפיו: "זאת שפת האם שלי", הוא אמר, "אני מנצל כל הזדמנות שיש לי לשוחח בה, להיזכר במילים הללו, להיזכר באמא שלי ובאבא שלי, זכרונם לברכה".

על ראשו היה קסקט, והמראה שלו לא הסגיר אם הוא שומר מצוות או לא. החלטתי לבוא כמה פעמים נוספות ולבדוק אתו את העניין הזה בזהירות. אולי אוכל לזכות אותו בהנחת תפילין, אם חלילה אינו מניח...

אחרי כמה ימים הגעתי בשנית. הפעם נפתחה השיחה במקום בו הפסיקה בפעם הקודמת. שאלתי אותו על ילדותו, על מקום מגוריו, על משפחתו, כמה ילדים יש לו...

עד שלבסוף הגיעה השאלה המתבקשת והבלתי נמנעת: "ר' ייד", אמרתי לו, "שבת שומרים אצלכם? אתם עוד זוכרים את ההלכות והדינים???"

הפנים שלו אפילו לא התכרכמו כשהשיב לי בשלילה: "סטאלין לקח לנו את השבת", הוא אמר לי ביבושת.

"ומה לגבי כשרות???" מקפידים לקנות רק כשר? מפרידים בשר וחלב???"... "התשובה היתה די דומה.

הצטערתי מאוד לשמוע, אבל החלטתי שלא לוותר: "יש לי כאן תפילין. הנחת פעם תפילין? אולי תניח לפחות פעם אחת..."

הוא צחק בהנאה: "תפילין אני מניח כל יום", הוא אמר, "עוד ברוסיה הקפדתי על זה...". הוא הראה לי זוג תפילין שידע ימים יפים יותר, ואני כבר התחלתי לתכנן איך להציע לו לבדוק אותן ואולי גם להחליף בזוג יותר מהודר.

אבל לפני שהספקתי לשאול שאלות, הוא החל לספר לי את סיפורו...

ירושה מתגלגלת

"אתה יודע למה אני מניח תפילין???" הרי גם את התפילין סטאלין לקח לנו. כל החברים שלי לא יודעים מה זה תפילין ולא רוצים לדעת. רק אני מניח, אתה יודע למה? אני אספר לך.

"הבית שלנו היה בית אפרורי מאוד. שום דבר מיוחד לא קרה אף פעם. לא היו שבתות וחגים, לא היו ימי פגרא מיוחדים. בכל בוקר בשעה שש אבא שלי היה יוצא מהבית לעבודה במפעל ענק של מתכת, אמא שלי היתה יוצאת בשעה שבע לעבודה במפעל שייצר מוצרי סידקית, שניהם חזרו הביתה בשעה חמש אחר הצהרים, כשהם עייפים ומותשים.

"היינו אוכלים ארוחת ערב, קצת 'קרטוצ'קס' עם 'בורשט', אבא היה יוצא לשנות וודקה עם חברים ואנחנו היינו נשארים עם אמא לעשות שיעורי בית, בתקווה שנהיה רופאים כשנגדל ולא נצטרך לעבוד במפעלים כמו ההורים.

"אבל יום אחד, כשהייתי כבן עשר, אבא שלי חזר הביתה כשהוא מאושר! הוא פשוט היה מאושר, שמח ומרוצה. אני לא מגזים כשאני אומר לך שהוא אפילו זמזם לעצמו שיר כלשהו. זה היה חריג מאוד לראות אותו מחייך. בדרך כלל פניו היו זועפות ועצובות.

"לא רק שהוא חייך, אלא שהוא גם תפס את היד שלי ושל אחי, והתחיל לרקוד איתו. היינו המומים, השמחה היתה חריגה כל כך

בנוף המשפחתי שלנו.

"אמא שאלה את אבא, למה אתה כל כך שמח? מה קרה לך היום? המציאו סוג חדש של וודקה?"

"ואבא שלי פח את התיק הקטן שלו, והוציא ממנו שתי קוביות שחורות שמחוברות לחוטים מעור.

"אמא שלי החוירה!!! ראיתי שהיא מאוד מתרגשת אבל גם מאוד חוששת: "תחביא את זה מייד", היא צעקה על אבא, אבל הוא חיך ואמר לה, "אני אחביא את זה, אבל במקום שבו הילדים שלי יראו את זה. זה יזכירו להם שאנחנו יהודים.

"אבא סיפר לנו שהוא קיבל את התפילין מחבר יהודי שאביו נפטר והוריש לו תפילין. החבר פחד להחזיק אותן בבית וחיפש יהודי אחר שיסכים לקחת אותן. אבא שלי שמח על כך מאוד, והביא אותן הביתה.

"מאז האווירה בבית השתנתה. התפילין היו חלק בלתי נפרד מסדר היום. אבא היה מקפיד להניח אותם כשחזר מהעבודה. לפעמים זה היה אחרי רדת החשכה, הוא אמר שצריך להניח ביום, אבל הוא מניח כשהוא חוזר מהעבודה, כדי שאנחנו נראה ונזכור שאנחנו יהודים.

"כשגדלתי ונהיית בן 13, התחלתי גם אני להניח את התפילין, ואחר כך כשאבא שלי נפטר הן עברו אלי. תמיד ידעתי שהתפילין זה דבר שלא מוותרים עליו, גם כשה מסוכן ולמרות שברוסיה למדנו שאסור לחשוב לבד ושאסור לעשות מעשים שאולי לא ימצאו חן בעיני השלטונות".

לא נתחרט על כך

שמעתי את הסיפור וניגבתי דמעה של התרגשות. זכות גדולה היתה לו, ליהודי הזה, שאביו קיבל במתנה זוג תפילין. מיליונים אחרים לא זכו לכך, ורבים מהם איבדו כל קשר ליהדות רח"ל.

אחרי תקופה פתחתי את ספרו של הרה"ק מפיאסצנא, 'חובת התלמידים', וראיתי שהקדמה הוא כותב דברים נפלאים.

באותה הקמה שפונה להורים ולמחנכים, כותב הרבי מפיאסצנא שהמצב של החינוך מדורדר, לא הרי דורות האחרונים כדורות הראשונים, פעם היה להם כבוד להורים ולתורה. היום הילדים מתבגרים בגיל צעיר, לפני שהספיקו להפנים ולספוג את החינוך בבית ובבית המדרש, הם פורקים עול ומגחכים על הוריהם המיושנים...

בנקודות רבות נראה כי ההקדמה של ה'חובת התלמידים' נכתבה בדורנו אנו. מומלץ לכל הורה ומורה לעיין בה וללמוד אותה מתחילתה ועד סופה.

אחרי שהוא מגולל את הבעיות הקשות בחינוך, מציע הרבי מפיאסצנא הצעה מעשית: לחנך את הילדים עם רגש!

את הרגשות הם לא שוכחים. היהודי שעמו שוחחתי לא ראה את אבא שלו כבר הרבה מאוד שנים, הוא לא זוכר שום דבר שלמד ממנו, אבל אותה התרגשות, אותה שמחה של מצווה ששמח האב בזוג התפילין, הותירו בלבו של הבן חותם בל יימחה שנשאר לאורך עשרות שנים.

רבות!

כשאתם חוזרים הביתה בליל שבת מבית הכנסת, תחיכו! תשמחו! תצאו בריקוד קטן עם הילדים! כשאתם יוצאים לשיעור בערב, תפנינו החוצה שמחה, "אה, ברוך ה' אני הולך לקבוע עתים לתורה. איזה כיף לי שזכיתי לכך!".

כשאתה קונה אתרוג, לולב, מצות, שמן זית לחנוכה או חבילות של וופלים למשלוחי מנות בפורים... אל תעשה את זה בפנים חמוצות, אפילו לא בפנים חמוצות. עם חיוך! עם התרגשות! עם שמחה!

זה מה שיישאר לילדים שלך בלב!

אף אחד אינו יודע כמה שנים הוא יהיה כאן כדי לחנך את הילדים שלו. אף אחד לא יודע כמה שנים הילדים שלו יסכימו לשמוע אותו, מי אומר שבעוד שנתיים או שלוש הדיבורים שתדבר איתם יעניינו אותם בכלל? גיל ההתגברות הוא גם גיל של מרד של הילדים בהוריהם, הם כבר לא מוכנים לשמוע ולקבל כמו שהיו מסוגלים קודם לכן.

אבל את שפת הרגש הם מבינים בכל גיל, ההתרגשות, השמחה, ההתלהבות, זה החינוך הכי איכותי והכי אפקטיבי. הוא שומר על עצמו לאורך שנים רבות, והוא עמיד אפילו אל מול הקג"ב והיבסקציה הסובייטית.

בואו נשתמש בכלי העוצמתי הזה. אני בטוח שלא נתחרט על כך.

הרפתקאותיו

של שליח ציבור

העולם מתחלק לשני סוגים של אנשים: אלו שאוהבים להיות חזנים, ואלו שעושים זאת רק כשאינ להם ברירה • ההבדל ביניהם מתחדד בעיקר כשהם מגיעים לא עליכם ולא עלינו, לשנת אבל על אחד מהוריהם • ומה קורה כשהש"צ הוא בחור בן 14?

להימלט מכאן בצעדים גדולים ומהירים.

ומה קורה כשמגיעה חלילה וחס שנת אבל? במצב כזה כולם ניגשים לפני העמוד במשך 11 חודשים תמימים. לא משנה כמה הם אוהבים או לא אוהבים להיות החזנים, מצוות כיבוד אב ואם קודמת להכל, ולפתע הם נאלצים להתייצב שוש פעמים ביום ולנווט את קצב התפילה, לומר קדישים בזה אחר זה, והכי גרוע: חזרת הש"ץ - חמש דקות תמימות שבהן הקהל כולו עוקב בדממה אחריו. אתה מתפלל וכולם מקשיבים, ואם יש לך טעות קטנה הם מיד קופצים ומתקנים אותך. כמה שזה לא נעים.

הרב שלמה אלפרוביסקי (שמו האמיתי שמוור במערכת), הוא יהודי נכבד ונשוא פנים. ידיו רב לו בעסקנות ציבורית חוצת ימים ויבשות. אי אפשר להאשים את הרב אלפרוביסקי בכך שהוא אדם ביישן במיוחד, אבל הוא, אינו אוהב לגשת לעמוד התפילה כש"ץ. הוא תמיד העדיף לשבת במקומו ולהתפלל בנחת, והתרחק מהעמוד ככל יכולתו. כשהוא מגיע להיות חזן הוא מרגיש קצת חסר ביטחון, אולי הוא מתפלל מדי מהר, ואולי מדי לאט, אולי לא כולם שומעים אותו, ואולי יש כאלו שכועסים עליו שהוא לא מחכה להם לפני שהוא מתחיל בחזרת הש"ץ, למרות שהם מחזיקים במשרה תורנית רמה.

אבל כשאביו של הרב אלפרוביסקי הלך בדרך כל הארץ והתבקש לבית עולמו, נאלץ מיודעינו לעבור תהליך של היכרות מזוהרת עם העמוד.

"זה מתחיל בכך שאני קם מהשבעה, ולאחר בירור קצת מתברר לי שכל שלושת המניינים של תפילת שחרית בבית הכנסת הקבוע שלי כבר תפוסים עם 'חיובים' שהוריהם נפטרו בחודשים האחרונים, מה שאומר שאני צריך להתחיל לחפש לי מקום אחר שיארח אותי, ויאפשר לי להיות שליח ציבור באופן קבוע.

"אני כבר לא מדבר על תפילת מנחה וערבית שבהן כבר צריך ללכת אל השטיבלאך כדי להיות החזן, זה כבר סיפור בפני עצמו, אולי נדבר עליו עוד מעט..."

"מצאתי בית כנסת אחר בשכונה, שבו יש מניין קבוע בשעה 7:00 בבוקר, ושבדיוק אין שם אף חיוב. האנשים שם אינם

זה קרה ביום שני האחרון, סתם יום של חול, ול'שלישי' הקריא הגבאי, יעמוד חתן הבר מצוה... הנער שבאותו יום מלאו 13 הכין עצמו ליום הגדול ופצח בברכת 'אשר נתן' במקום 'אשר בחר'.. ומה קרה אז.. 50 מתפללים (שיחד עברו עליהם כבר כ 1500 שנות חיים ונסיון רב בעלויות לתורה) זעקו כאיש אחד ובלב אחד, אשר בחר.. אשר בחר..

אל דאגה, הנער תיקן את עצמו מיד (ומרוב פחד, התבלבל עוד 5 פעמים בברכות)

אז מה מרגיש נער זה? הוא לעולם לא ישכח את היום הגדול, הוא לעולם לא ישכח את הגערה והתיקונים, והוא בסך הכל נער ביום חגיגי, 'טראומה' לכל החיים.

בתקופה זו ובכל זמן, ה'בין אדם לחבירו' הוא אש אוכלת, ולפעמים דוקא בדברים שמתרחשים יום יום, אף לא שם לב לפגיעה הגדולה ולנוק הגדול שכל אחד יכול לעולל.

ולפעמים בסה"כ רוצים לעזור.. אבל אל דאגה גם במקרה שלנו הנער לא היה ממשך ב'אשר נתן', אבא שלו לידו, הגבאי, לידו וגם הבעל קורא. סה"כ צריך קצת התחשבות וסבלנות.

כתבה זו נולדה דוקא ממבט של מישהו שאביו ז"ל נפטר והוא ככל יהודי מקפיד במצוות, התחיל להתפלל לפני העמוד יום יום. את קורותיו הוא שלח לנו..

יש אנשים הוא כותב לנו, שאף פעם לא הצליחו להבין את משמעות המושג 'אימתא דציבורא'. איזו סיבה יש לו לאדם נורמלי לחשוש ולפחד מפני הציבור? וכי הציבור פעם עשה לו משהו רע? תשלחו אותו להיות חזן בעצרת החצי מיליון, ואפילו בעצרת של מיליון וחצי משתתפים, והוא יעשה את זה בלי שום בעיה, אולי הוא אפילו יהנה באותם רגעים נדירים, וישמח שאנשים רבים כל כך מאזינים לו.

ויש גם אנשים מסוג שונה. אלו שסירבו לגשת לעמוד אפילו בתפילת ערבית של מוצאי שבת, כשיש בקושי 12 מתפללים במניין השני של מי שאיחרו את המניין הראשון. הם מרגישים לא נעים, חוששים שיהיו להם טעויות באמירת הקדיש, שאולי מישוהו יצחק עליהם או סתם יגחך בלבן על חוסר היכולת שלהם להתפלל כראוי. כשכבר קרה שהם אזרו אומץ וניגשו לפני העמוד, קולם רועד לכל אורך התפילה, וברגלים כושלות הם נאלצים לעמוד במקומם למרות שכל רצונם הוא

**"התפילה"
מסתיימת",
נאנח הרב
אלפרובסקי
אנחת רווחה,
"אבל רגע,
הסיוט עוד
לא נגמר. אחד
מהמתפללים
המבוגרים ניגש
ובפיו טענה:
"כבר 42 שנה
אני מתפלל
פה, ואף פעם
לא היה כל כך
לאט, אני לא
מבין למה צריך
למשוך כל כך
את הזמן".**

בלב. אין ברירה, חייבים לעבור גם את זה.

"הנה זה מתחיל, אנשים שסיימו שמונה עשרה מתחילים לרמוז לי שאתחיל בחזרת הש"ץ. בתחילה הם רק מסתכלים עלי, מנסים ללכוד את המבט שלי כדי לסמן לי בקריצת עין שאתחיל כבר. אני בודק ורואה שרוב רובו של הקהל עדיין שקוע בתפילה. אולי יש תשעה שכבר יכולים לענות אמון, אבל הציבור עדיין מתפלל.

"עוד אחד מסיים ועוד אחד מסיים, והקהל מתחיל לנוע בחוסר נוחות. פה ושם אני שומע שיעולים מלאכותיים שנועדו להסב את תשומת ליבי, ובשלב הסופי, אחרי שהעצבים כבר נמתחו יתר על המידה, אנשים מתחילים להקיש על השולחן, לאות כי תם זמני ואני כבר ממש חייב להתחיל חזרת הש"ץ.

"אבל רגע, יש כאן יהודי תלמיד חכם, ראש ישיבה קטנה בשכונה הסמוכה, אולי צריך להמתין לו עד שסיים את תפילתו. הקהל כבר מתחיל ללחוץ, ואני לא נעים לי להתחיל את התפילה בלי להמתין לו. בסוף אני נאלץ להיכנע ללחצים האדירים שמופעלים עלי, ומקווה שראש הישיבה ידון אותי לזכות, ויבין שלא היו לי ברירות רבות אלא להתחיל את חזרת הש"ץ."

"התפילה מסתיימת", נאנח הרב אלפרובסקי אנחת רווחה, "אבל רגע, הסיוט עוד לא נגמר. אחד מהמתפללים המבוגרים ניגש ובפיו טענה: "כבר 42 שנה אני מתפלל פה, ואף פעם לא

מכירים אותי, וגם הגבאי, ואחרי שביקשתי יפה הסכימו בשמחה שאהיה שליח הציבור הקבוע בבית מדרשם. זה הלך לי לכאורה בקלות יחסית. אבל אחרי שמצאתי את הפיתרון מתחילות לצוץ הבעיות, ואי אפשר לפרטן כי רבות הן. קודם כל צריך לדעת מה לוח הזמנים המדוייק. ב-7:00 מתחילים 'פסוקי דזמרה', ב-7:15 מתחילים 'ישתבח' - כך טוען הגבאי. הבעיה שהציבור חושב אחרת, ויש כמה אנשים קולניים למדי שסבורים שזה מדי לאט. אחרים חושבים שזה מדי מהר, ואני צריך לתמורן בין המתפללים לבין עצמם, ובינם לבין הגבאי.

כבר בפעם הראשונה שהתפללתי בבית הכנסת מגיע אלי אחד המתפללים וטוען שהוא לא שומע. הוא דורש שאתפלל בקול חזק יותר, ואני מה אעשה שהקדוש ברוך הוא לא חנן אותי בקול חזק במיוחד? שאזעק את כל התפילה בגרון ניהר?

"לאט לאט הבנתי שאלו לא רק קשיים של התחלה, אלא שככה זה הולך להיות כל השנה, מספר ר' שלמה. "יש אנשים שתמיד יבואו בטענות. לפעמים הטענות צודקות, אני לא אומר שלא, אבל גם אני צודק, אני בסך הכל בנאדם, לא רציתי להיות חזן, אין לי שום הנאה מזה, אני עושה את זה רק כי זה ההלכה וזה חלק ממצוות כיבוד אב. אין אני יכול להתמודד עם מישהו שיושב בשורה האחרונה, ולא מצליח לשמוע אותי. אם הוא קצת היה מנסה להבין לליבי, אולי היה מוצא פתרונות אחרים, כמו למשל לעבור לשבת בשורה הראשונה של בית הכנסת שנותרת ריקה לחלוטין מדי בוקר. הוא בוודאי רוצה לקבוע מקום לתפילתו כמאמר חז"ל, אבל אני בטוח שאם היה שואל רב הוא היה פוסק לו שעדיף לשבת בשורה האחרונה, מאשר לרדת לחייו של שליח ציבור שקולו אינו נשמע היטב בכל רחבי בית הכנסת הענק.

"ויש גם את האנשים ש'עוזרים' לך לנהל את התפילה. הוא נעמד קרוב מאוד לחזן, ומתחיל להתפלל בקול רם, בולע את קולו של שליח הציבור. כשהוא מסיים קטע, כולם מתחילים את הקטע הבא, ובכלל לא שמים לב לשליח הציבור. אתה מנסה להגביר מעט את קולך, והוא נענה לאתגר בשמחה רבה, מגביר את קולו עוד יותר. אין לך סיכוי מול הקול החזק והעבה שלו.

"מה שהכי מקומם אותי אלו המתפללים שמגיעים באיחור ניכר, ומתחילים לנוזף בחזן על זה שהוא מתפלל מהר מדי לטעמם. הם פשוט צריכים להספיק להניח תפילין לפני שאני מגיע ל'ברכו', ובהתאם לכך הם מצפים ממני שאני יאט את קצב התפילה. אחרי שמונה עשרה הם כבר הראשונים שמאיצים בי להתחיל חזרת הש"ץ, כי הם ממהרים לסיים את התפילה...".

הרב אלפרובסקי לוקח נשימה עמוקה, עוצר מעט את שטף הדיבור, ניכר עליו שהדברים מעייקים לו, והוא מעיד ששמע את אותם דברים גם מאחיו שמתמודדים כל אחד במקומו עם אותה משימה יזימומית.

"כבר הגעתי לשמונה עשרה, שרדתי את החלק של פסוקי דזמרה ויוצר, ועכשיו אני כבר בלחץ מחזרת הש"ץ. אני לא אדם פחדן וחששן. ברוך ה' הביטחון העצמי שלי במצב טוב. אבל אימת הציבור קיימת אצלי. אני לא אוהב להיות חזן. עכשיו מגיעים לחזרת הש"ץ, ואני כבר מרגיש מועקה קטנה

היה כל כך לאט. אני לא מבין למה צריך למשוך כל כך את הזמן."

"מה אני יכול לענות לו? אפילו אם היתה לי תשובה לא היה לי למי לענות אותה, כי היהודי הישיש כבר סב על עקביו והחל להתרחק ממני מבלי להמתין לתשובתי."

לרב אלפרובסקי יש מסר להעביר לציבור הקוראים: "הקושי שלי להיות שליח ציבור הוא משהו שאני מתמודד אתו בלי שום בעיה. אבל אני בסך הכל בן אדם שנמצא בימים לא קלים ואין לי עור של פיל, אבל הגעתי למסקנה שאם אני רוצה לשרוד אני חייב לדעת שיש אנשים שלא צריך לענות להם ולא צריך אפילו לקחת לתשומת הלב את התלונות שלהם. זה לא שהם מתלוננים כי אני לא בסדר, הם מתלוננים כי הם עצמם לא בסדר. כי הם טיפוסים כאלו שאוהבים להתלונן, והם תמיד ימצאו על מה להתלונן."

"אבל יש לא מעט אנשים שגם לפני כן, הביטחון העצמי שלהם לא היה מפותח, בלשון המעטה, אנשים שגם ככה מרגישים לא בנוח בחברת בני אדם, לא נעים להם אפילו לשאול מישהו ברחוב מה השעה, או לבקש שיכוונו אותם לכתובת מסוימת. יש הרבה מאוד אנשים כאלו, וכשהם מגיעים לשלב בחיים שבו הם צריכים לגשת לעמוד שלוש פעמים ביום, זה סיוט נוראי בשבילם. הם מתייסרים ייסורים קשים מאוד, בגלל אותם אנשים שמתלוננים או שמתחילים ביקורת על הדרך בה שליח הציבור מנהל את התפילה."

תחשבו טוב מה מרגיש שליח ציבור כזה, מה הוא מרגיש עם כל ההערות של כל אחד, דיברתי עם כמה בעלי חיוכים, וכולם אומרים שמעט אין שבוע שבו הם לא מקבלי הערות בלי סוף..

"ועוד לא דיברנו על מנחה וערבית. זה כבר בכלל שוק אחד גדול בשטיבלאך. קרה לי לא פעם שהייתי צריך לחכות שלושת רבעי שעה כדי להיות החזן, וברגע האחרון מגיע איזה חכם אחד ומסביר לי שיש לו ירצייט והירצייט קודם למי שבשנת אבל. הוא צודק, אבל במחילה מכבודו שיעמוד בתור ויתפלל במניין הבא."

"ויש את הטיפוסים שתמיד מתווכחים: "אתה עמדת ליד הדלת, לא ידעתי שאתה בתור להיות החזן במניין הבא. אני עמדתי ליד העמוד, אם אתה רוצה לתפוס את התור תעמוד ליד העמוד בפעם הבאה."

"למחרת אני נתקל במקרה הפוך: "עמדת ליד העמוד, איך אני יכול לדעת שאתה לא מתפלל במניין הזה ומחכה למניין הבא? אם היית עומד ליד הדלת הייתי יודע שכבר תפוס פה."

הרב אלפרובסקי מבקש לשפוך על זווית נוספת, כואבת במיוחד: יש לי מכר שלפני כמה שנים נפטרה רעייתו רח"ל, והותירה אותו עם בית מלא יתומים. הוא התמודד עם קשיים עצומים, הילדים היו שבורים ורצוצים, אבל לדבריו, אחד הדברים שהכי הפריעו לו, יותר מהכל, זה היחס של המתפללים בבית הכנסת אל הילדים הבחורים שלו, שהתפללו לפני העמוד בשנת האבל. הבן שלו, הוא אומר

שמלא בטרואמות רק מהתפילה כשליח ציבור.

"היה לו בחור בן 14, שלא פעם חזר הביתה בדמעות בגלל שהוא נפגע מהערות של מתפללים בבית הכנסת. פעם מישהו צעק עליו וממש בייש אותו כי לדעתו הוא התפלל מהר מדי, פעם אחרת התקיף אותו אברך בטענה שהוא צריך לדעת הלכה אם הוא רוצה להיות חזן, וכמובן גם כל ההשפלות הרגילות שעובר כל מי שמתמודד עם זה. תחשבו על כזה בחור בן 14 שעומד בשטיבלאך ומנסה לקבץ מניין כדי להיות החזן, ופתאום מגיע אברך בן 45 ונותן לו הערה כואבת. מה יעשה הבחור הצעיר הזה כשמגיע אדם מבוגר בבית הכנסת וטוען שלא שומעים אותו? מה הוא יכול לעשות? הוא זה ששם את עצמו במקום הזה? גם ככה היתמות אוכלת אותו בלי סוף, גם ככה קשה לו מאוד בלי אמא ועם אבא שבעצמו שבור ומרוסק. באים 'נשמות טובות', ועוד מוסיפים קושי על הקושי שלו, במקום להחמיא לו, לחזק אותו, לומר לו שהוא מתפלל מצויין, באים אנשים נרגנים ורק שוברים ומרסקים את הנשמה שלו."

"אבל שלא תהיה לכם טעות", מסכם ר' שלמה את המונולוג הנרגש: "הציבור שמפריע ומתלונן הוא לפעמים מיעוט, אבל גם דברים שנעשים באופן אינסטיקטיבי מרוב הציבור כמו לתקן עולה לתורה, שבו פתחנו את הכתבה, הוא פשוט יכול להיות כואב לכל החיים". רוב האנשים פשוט מתפללים וממשיכים הלאה, ויש גם רבים שמחמיאים, שאומרים תודה רבה, שבאים להגיד מילה טובה. רק אתמול ניגש אלי מתפלל יקר ואמר לי שבזכותי הוא מקפיד לקום כל בוקר מוקדם כי הוא מאוד נהנה להתפלל במניין שלי. לא חסרים לי חיוקים חיצוניים ברוך ה'. יש לי נפש בריאה וההצלחה מאירה לי פנים, אבל אחרי הכל תמיד נחמד לשמוע מחמאות. על אחת כמה וכמה אם אתה בחור בן 14, שנפשו הרכה עדיין לא יכולה להתמודד עם ביקורת ותלונות המוטחות בו על ידי אנשים מבוגרים ומנוכרים."

"מה אני יכול לענות לו? אפילו אם היתה לי תשובה לא היה לי למי לענות אותה, כי היהודי הישיש כבר סב על עקביו והחל להתרחק ממני מבלי להמתין לתשובתי."

**הסיפור
על 50
המדענים
באוטובוס
אחד שלא
זז...**

הרב יהושע לייבוזן

אחד מהם. הפלא ופלא!

את הסיפור הזה שמעתו מפיו של יהודי שעוסק רבות בתחום החינוך

סיפור קטן עם מסר גדול לחיים בכלל ולחיייהם של אנשי ההוראה בפרט.

גלגליו של המטוס היוקרתי נגעו בקרקע, והוא האט את מהירותו באחת. הנוסעים שהיו חגורים בקפידה, המתינו בסבלנות עד לעצירה המוחלטת, ולאחר מכן המשיכו להמתין עד שיחברו מדרגות אל המטוס.

הם החליפו ביניהם מבטים מגחכים: "מסתבר שיש מדינות שעוד תקועות במילניום הקודם", אמר אחד מביניהם את מה שחשבו כולם בשקט.

הם כולם אירופאים עשירים, כבר שנים רבות לא נחתו ביעד שבו היו צריכים לחבר מדרגות את המטוס. בכל שדות התעופה המכבדים את עצמם יש 'שרוולים' שהמטוס נצמד אליהם, והנוסעים נפלטים ממנו הישר לבית התיבות.

"אני חושב שזה לא הדבר הכי פרימיטיבי שנראה במהלך הטיוול האקזוטי הזה", העיר נוסע אחר, וכולם הנהנו בראשיהם לאות הסכמה, כשנימת פניהם הותירה מקום לספק אם הם שמחים על החוויה המטלטלת של נסיעה לאחור במנהרת הזמן, כמה עשרות שנים אחורה, או שהם מודאגים מהאפשרות הזאת, מחשש שמא יצטרכו לוותר על כמה מהפינוקים אליהם הורגלו בחיי העושר המערביים שלהם.

חברי הקבוצה כולם אנשים מפורסמים מאוד.

מדובר בזוכי פרס נובל לשלום.

חלקם פיזיקאים מדופלמים, אחרים רופאים בעלי שם שהמציאו שיטות טיפול ייחודיות, יש שם כימאים שחולשים על מעבדות ענק ועסוקים יומם ולילה בניסויים שונים ומשונים וגם כמה מבכירי הסופרים בעולם, המעצבים את דעת הקהל העולמית.

אפשר לומר ברמה גבוהה של ודאות, ש-50 האנשים הללו, כשהם יושבים במקום אחד, הם מהווים 'פצצת אינטלקט' שאין לה מתחרים. כל כך הרבה חכמה וגאונות טמונים בראשו של כל

הם יורדים מהמטוס, ועולים על האוטובוס שאמור להוביל אותם ממנו אל בית התיבות, שם יקבלו את פניהם בכירי הממשלה בקבלת פנים חגיגית ורשמית, לרגל בואה של משלחת חתני פרס הנובל, לביקור היסטורי.

באוטובוס הם מצטופפים קצת, התנאים לא הכי נחמדים בעולם. אין כמעט מקומות ישיבה באוטובוסים מהסוג הזה, מזג האוויר חם ויבש, המזגן לא עובד, אם בכלל הותקן מזגן באוטובוס המיושן, והצפיפות לא נעימה בכלל.

ממתינים מספר דקות, והאוטובוס לא זז ממקומו.

חברי הקבוצה מתחילים לאבד סבלנות: "היי...!", הם פונים לאיש ביטחון שעומד שם כשלגופו אפוד זוהר, "למה האוטובוס לא נוסע...".

"הנהג קיבל מכה ברגל", הוא מסביר להם, "חכו כמה דקות, עד שהוא יתאושש. ברגע שהוא יוכל לחזור לאוטובוס אתם תתחילו לנסוע...".

עברו מספר דקות נוספות, והמדענים הגאונים כבר הופכים לעצבניים במיוחד: "תגיד לנהג שיבוא מהר", צועק אחד מבכירי הפיזיקאים, "יש כאן לחתני פרס נובל לרפואה, הם יוכלו לסדר לו את הרגל...".

איש הביטחון מסתכל עליהם באדישות מופלגת, ומציע להם הצעה מעניינת: "אם אתם כל כך חכמים... אולי כדאי שאחד מכם יישב בעצמו על מקומו של הנהג, ויסיע את האוטובוס אל בית התיבות...".

המדענים הגאונים מסתכלים זה על זה, כל אחד מהם מושך בכתפיו. אף אחד מהם אינו יודע לנהוג באוטובוס...

ובעודם ממשיכים להתלונן ולקטר על מר גורלם, מגיח לו בחור צעיר בן 19, זיעה ניגרת ממצחו ומטפטפת על בגדיו הפשוטים, הוא צולע מעט על רגלו, ועולה על האוטובוס.

הצעיר בקושי יודע קרוא וכתוב, הידע שלו

"הם יודעים בדיוק איך להכין חומרי נפץ או תרכובות כימיות מסובכות, הם המציאו שיטות טיפוליות ומצאו תרופות תקדימיות למחלות שעד כה נחשבו לחשוכות מרפא..."

הזאת הם חייבים את שירותיו המקצועיים של הנער הצעיר, שמנת המשכל שלו בקושי מתקרבת למידת הנעליים של המדענים הגאונים".

מה זה אומר לנו?

את מוסר ההשכל של הסיפור הזה אפשר לקחת לכיוונים רבים ושונים מאוד זה מזה.

זה יכול ללמד אותנו שגם האדם הכי טיפש בעולם, יכול למצוא את המקום שלו, ובעניינים מסוימים הוא חכם הרבה יותר מאחרים.

זה גם מלמד אותנו שגם האיש הכי חכם והכי מתנשא בעולם, זקוק בסופו של דבר לעזרתם של אנשים אחרים, שאינם חכמים כמוהו, ושעליהם הוא מתנשא כאילו שהם לא היו יכולים להתקיים בלעדיו.

אבל איש החינוך שסיפר לי את הסיפור רוצה להסיק מהסיפור הזה מסר חינוכי לאנשי החינוך.

לפעמים אנחנו מחפשים שיטות חדשות, קוראים מחקרים ומנסים למצוא דרכים חדשניות כדי ללמד ילדים קריאה, או כדי להחזיק משמעת בכיתה או כדי לסייע להם להתרכז בלימוד.

אבל יש דבר אחד שאנחנו שוכחים לעשות...

לשאול את בעלי הניסיון!

הרי נהג האוטובוס הזה באמת אינו יותר חכם מהמדענים. כל אחד מהם יכול היה להירשם לקורס ללימודי נהיגה על אוטובוס ולהוציא רישיון נהיגה דומה לזה שהנהג מחזיק בידו. וכי בעיה היא עבורם ללמוד את החוקים ואת הכללים???

אלא מה? לנהג יש ניסיון! הוא פשוט מכיר את הכלי, וכבר נהג בו אלפי פעמים...

על זה אמרו חז"ל: אין חכם כבעל הניסיון...

אדם שצבר ניסיון הוא החכם הכי גדול בתחום שבו יש לו ניסיון. הוא לומד את העניין ומכיר אותו על בשרו, זאת לא תאוריה, זה לא איזשהו תרגיל שהוא עושה. זאת מציאות החיים שלו!

לכן, מלמד, מגיד שיעור, ראש ישיבה, מורה בסמינר, מדריכה בקייטנה או בייבי סיטר ששומרת על תינוקות... זה לא משנה התפקיד וסוג העבודה.

בפיזיקה אפסי, גם ברפואה הוא לא מבין דבר, ועל כימיה הוא מעולם לא שמע.

אבל לסובב את המפתח בסוויץ' של האוטובוס הוא יודע מצוין, וללחוץ על דושת הדלק הוא למד כבר בגיל 12...

האוטובוס משתעל קצת, משמייע נהמת מנוע קולנית, ויוצא לדרך כשהוא מותיר מאחוריו שובל של עשן שחור. חידה למדענים שינסו עכשיו להסיק מצבעו עד כמה הוא מזוהם, וכמה ישפיע הזיהום הזה על החור באוזון ועל שחיקת האטמוספירה...

זה לא סתם סיפור...

את הסיפור הזה שמעתי מפיו של יהודי שעוסק רבות בתחום החינוך.

"אם ננסה לנתח מה יש לנו כאן, נגלה שלסיפור הזה יש סוף מפתיע... יושבים כאן גאוני עולם, אנשים חכמים שרמת האיי קיו של כל אחד מהם היא בקצה העליון של הסקאלה של מנת המשכל האנושית.

"בשום מקום בעולם לא תמצאו אנשים חכמים כל שכך, בריכוז כזה משמעותי. 50 גאונים עומדים צפופים באוטובוס אחד בודד..."

"אבל כל הגאונים הללו, זקוקים לבחורצ'יק בן 19, שבקושי יודע קרוא וכתוב, כדי שיביא אותם למחוז חפצם.

"הם יודעים בדיוק איך להכין חומרי נפץ או תרכובות כימיות מסובכות, הם המציאו שיטות טיפוליות ומצאו תרופות תקדימיות למחלות שעד כה נחשבו לחשוכות מרפא..."

"אבל הם לא יודעים להסיע אוטובוס!"

"אם נשאל את נהג האוטובוס איך בדיוק האוטובוס נוסע, הוא לא ידע להסביר לנו כיצד שרפת הדלק הופכת לאנרגיה שמניעה את האוטובוס על המשקל הכבד שלו. המדענים הללו מבינים הרבה יותר טוב מהנהג כיצד פועל האוטובוס.

"אבל לנהוג באוטובוס הם לא יודעים! את זה הם לא יכולים לעשות. כדי להגיע לפעולה הפשוטה

**אדם שצבר
ניסיון הוא
החכם הכי
גדול בתחום
שבו יש לו
ניסיון. הוא
למד את
העניין ומכיר
אותו על
בשרו, זאת לא
תאוריה, זה
לא איזשהו
תרגיל שהוא
עושה. זאת
מציאות
החיים שלו!**

אם אתם רוצים ללמוד ולדעת איך לעשות את העבודה שלכם, הדרך הטובה ביותר היא פשוט לשאול את בעלי הניסיון, להרים אליהם טלפון לקבוע פגישה, לשבת איתם, לשאול אותם שאלות ולשתות בצמא את דבריהם.

גם אם נראה לכם שאתם חכמים יותר מהם וגם אם אתם באמת חכמים יותר מהם, זה בכלל לא משנה. בעניין הספציפי הזה הם בוודאי יותר חכמים מכם, מהסיבה הפשוטה, כי הניסיון שלהם משמעותי יותר וגדול יותר.

שלב נוסף

ויש עוד שלב...

"אחרי שנתיים שהייתי מלמד", מספר אותו איש חינוך, "כבר הסתובבתי עם 'האף למעלה', והרגשתי שאני מלמד עם ניסיון. כשהייתי רואה מלמד חדש שהתחיל רק השנה, מיהרתי לשתף אותו בטיפים והדרכה מהניסיון הרב שצברתי."

"שנתיים לאחר מכן, כבר היה לי ניסיון של ארבע שנות הוראה... הבנתי שניסיון של שנתיים לא שווה כלום. זה נקרא ניסיון? בקושי שנתיים בתפקיד וכבר מרגיש 'מוישה גרויס'??? מי שעובד בהוראה לפחות ארבע שנים, הוא בעל הניסיון שיכול לחלוק מחכמתו עם אחרים!"

"אין צורך לומר איך זה המשיך, אחרי שש שנים ואחרי שמונה ועשר."

"זה כמו ילד בכתה ב' שמרגיש הכי גדול בעולם כי הוא לא בכתה א, וכמו בחור בישיבה קטנה שכבר לא בחיידר ואברך צעיר שמרגיש גדול כי הוא כבר לא בישיבה..."

"לכן חשוב שנשים את עצמנו במקום הראוי לנו. אם אתה רק חמש שנים מלמד, לא יקרה לך כלום אם תפנה לקבל עצה והדרכה ממלמד שנמצא בתחום כבר 20 שנה. האמן לי שכמה שאתה חושב שאתה חכם ומבין ויודע, אין לי ספק שהוא יודע הרבה יותר ממך, לפחות בתחום הזה של הוראה, וכמו שאמרת, זה קורה מהסיבה הפשוטה ביותר, כי הניסיון שלו גדול מהניסיון שלך!"

הצטרפו גם
אתם וקבלו
ישירות למייל
שלכם
את מגזין אחינו
לחינוך ותורה
'בית היין'

לחצו כאן

או שלחו מייל לכתובת
dirshu@dirshu.co.il